

CASA CORPULUI DIDACTIC ALBA
Editura Universul Școlii

Educație pentru dezvoltare durabilă a României

PUBLICAȚIE CU LUCRĂRILE SIMPOZIONULUI
„Educație pentru dezvoltare durabilă a României
- în context european”

ediția a XIV-a

ISSN 2501 – 3300

ISSN-L 2069 – 296X

"Omul poate deveni om numai prin educație. El nu e nimic decât ceea ce face educația din el."
(Immanuel Kant)

„Așadar, am avea nevoie de o intelectualitate care să lupte pentru interesul național al României.” (Prof.dr. Radu Baltasiu, Directorul CESPE¹ al Academiei Române)
„O elită instruită de către colonizatori este principalul dușman al poporului său”
(Mahatma Gandhi)

**Alba Iulia
2022**

¹ CESPE Centrul European de Studii în Probleme Etnice

CUPRINS

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia , Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,

E-mail: office@ccdab.ro

Secțiunea I. REFERATE ȘI COMUNICĂRI

Director:

Prof. Dărmăș Eugenia Marcela

Redactor șef: prof. Oros Ligia Elena

Redactori: prof. Popa Ramona,
prof. Nandrea Maria, prof. Crișan Monica,
bibliotecar Cutean Irina

Tehnoredactare: aj. analist programator
Popa Ioan, secretar Ota Silvia

Economist: Ec. Bărdăhan Ioana

MOTIVAȚIA - CAUZĂ ȘI EFECT PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ 05

*Profesor Caizer Daniela, profesor Fulea
Dorin, Colegiul Național „Titu
Maiorescu” Aiud*

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ A ROMÂNIEI ȘI PROFESIA DIDACTICĂ, Prof. 07

*Cârcoană Viorica Dana, Școala
Gimnazială Petrești*

MEDIUL ÎN VIAȚA OMULUI. ABORDĂRI CETĂȚENEȘTI EUROPENE ȘI ROMÂNEȘTI, Prof. 08

*înv. preșcolar Chira Mihaela Ioana,
Grădinița P.P. „Piticot”/ G.P.N. Nr.1
Câmpeni*

„SCHIMBĂRILE CLIMATICE” - O PROVOCARE A TERREI, Prof. Cibu 10

Maria, Școala Gimnazială Petrești

STRATEGII DIDACTICE DE EVALUARE ÎN SPRIJINUL DEZVOLTĂRII DURABILE A ROMÂNIEI - JURNALUL REFLEXIV, Profesor Diniș Adam 12

*Cristina , Școala Gimnazială ”Nicodim
Ganea” Bistra*

SCHIMBĂRI RECENTE ALE NEVOILOR EDUCAȚIONALE ALE TINERILOR, Prof. Hamorszki 15

*Andreea, Colegiul Național „Titu
Maiorescu” Aiud*

© Autorii, conform legislației în vigoare,
răspund în fața legii, în ceea ce privește
plagiatură sau orice altă formă de atingere a
dreptului de autor.

**Și să nu uităm!: Când răătăcești,
pentru a-ți regăsi drumul,
te întorci de unde ai plecat!**

**EDUCAȚIE FĂRĂ INSTRUCȚIE?-
JOHANN FRIEDRICH HERBART,**
*Prof. Humeniuc Ramona, Colegiul
Național „Titu Maiorescu” Aiud*

**EDUCAȚIA PENTRU
DEZVOLTAREA DURABILĂ A
ROMÂNIEI ȘI PROFESIA
DIDACTICĂ,** *Prof. înv. preșcolar Ignat
Diana-Damaris, Școala Gimnazială nr. 3
Cugir (ar. GPN Vinerea)*

**AVANTAJE ÎN PROIECTAREA
DEMERSULUI DIDACTIC
PE BAZA UNITĂȚII DE
ÎNVĂȚARE,** *Prof. înv. primar
Mărginean Angela, Liceul cu Program
Sportiv Alba Iulia*

**PROFESORUL ÎN
CONTEMPORANEITATE,** *Prof.
Marincaș Marinela Adriana, Colegiul
Național „Horea, Cloșca și Crișan”
Alba Iulia*

**EDUCAȚIA PENTRU
DEZVOLTARE DURABILĂ A
LOCURILOR NATALE CA
MOTIVAȚIE A ÎNVĂȚĂRII,** *Prof.
în inv. preșcolar Matei Silvia, Școala
Gimnazială „Horea” Horea (GPN
Mătișești)*

**BUNE PRACTICI PRIVIND
METODA PREDĂRII ÎN ECHIPĂ,**
*Prof. în inv. primar Mateș Rodica,
Școala Gimnazială „Horea” Horea*

**GESTIONAREA TIMPULUI
ȘCOLAR LA MATEMATICĂ - O
PREMISĂ PENTRU
DEZVOLTAREA DURABILĂ A
SOCIETĂȚII ROMÂNEȘTI,** *Prof.
Pop Delia Anca, Colegiul Național
„Inochentie Micu Clain” Blaj*

16 COMUNICAREA DIDACTICĂ, *Prof.
în inv. primar, Suciu Florina Otilia, Școala
Gimnazială Sânger, Jud. Mureș* **31**

**CUNOAȘTEREA ELEVULUI, O
NECESITATE ÎN EDUCAȚIE** **33**
**19 PENTRU DEZVOLTAREA
DURABILĂ,** *Institutor Vințan Eniko,
Liceul Tehnologic „Dorin Pavel” Alba
Iulia*

**Secțiunea II.
PROIECTE, PARTENERIATE
SCHIMBURI DE EXPERIENȚĂ-
EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ, DE
CREATIVITATE DIDACTICĂ**

**20 PROIECT EDUCAȚIONAL
~ ÎMPREUNĂ PUTEM FI O
ECHIPĂ.** ~ *Profesor Manea Mirela-
Alina, Colegiul Tehnic Auto „Traian
Vuia” Focșani, Jud Vrancea* **36**

**ROLUL INOVAȚIEI ÎN
DEZVOLTAREA DURABILĂ,** **38**
*Profesor Mureșan Laura-Elena, Colegiul
Național „Horea, Cloșca și Crișan”
Alba Iulia*

22 CUM RECICLĂM?, *Prof. înv. primar
Nemeș Mihaela, Școala Gimnazială
Crăciunelu de Jos* **41**

CUM EVALUĂM CU **47**
**27 LEARNINGAPPS LA MODULUL
ADMINISTRAREA FIRMEI?,** *Prof.
dr. Popa Victoria, Colegiul Economic
„Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia*

29

SECȚIUNEA I. REFERATE ȘI COMUNICĂRI

MOTIVAȚIA - CAUZĂ ȘI EFECT PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ

Profesor Caizer Daniela, profesor Fulea Dorin
Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud

„O motivație corectă este mai puternică decât forța.”
James A. Garfield

Apărut în literatura de specialitate în jurul anului 1930, termenul de motivație a cunoscut până astăzi un mare succes. El poate fi întâlnit în aproape toate domeniile ce vizează mai mult sau mai puțin conduita umană: economică, pedagogică, politică, artă, morală, religie. Interesul pentru acest concept relevă, pe de o parte, puternica sensibilitate a epocii noastre față de tot ceea ce ține de influențarea oamenilor, iar, pe de altă parte, neliniștea în fața unor mereu perfecționate tehnici de manipulare, precum și, nu în ultimul rând, apariția unor comportamente sociale imprevizibile și agresive. Din punct de vedere etimologic, termenul de motivație derivă din cuvântul latin „movere” și înseamnă deplasare.

Termenul de motivație reunește „ansamblul factorilor dinamici care determină conduita unui individ” sau „totalitatea mobilurilor interne ale conduitei, fie că sunt înnăscute sau dobândite, conștientizate sau neconștientizate, simple trebuințe fiziologice sau idealuri abstracte”.² Dincolo de diversitatea definițiilor care sunt suportate de termenul în cauză, există unele elemente comune care facilitează înțelegerea fenomenului motivării:

- cauză comportamentală, care dă energie comportamentului uman;
- dinamism, forța internă care orientează comportamentul într-un anumit sens;
- obiective care consolidează satisfacția persoanelor, aceasta din urmă consolidând motivația;
- factor determinant pentru intensitatea și durabilitatea efortului voluntar.

Din analiza semnificației conceptului de educație, putem deduce faptul că aceasta reprezintă o nevoie fundamentală a omului, complex, nesatisfacerea ei fiind un obstacol major în calea dezvoltării personale și a societății.

Dezvoltarea durabilă, ca și concept, implică dimensiunile de evoluție, creștere, extindere. Educația, ca și concept implică, creștere, hrănire, cultivare. Cu certitudine putem vorbi despre similaritate.

Pornind de la piramida lui Maslow (figura 1) putem demonstra eficiența convergenței dintre nevoile individuale și cele ale societății pe cele trei trepte superioare: nevoia de apartenență, nevoia de respect, nevoia de autorealizare. Nevoia de apartenență presupune acceptarea, formarea unei identități colective în completarea celei individuale pentru echilibrul necesar omului ca ființă socială. Nevoia de respect implică acceptare din partea celorlalți, recunoașterea valorii personale, formarea stimei de sine. Nevoia de autorealizare – ocuparea statusului profesional vizat, prestigiu, mulțumire de sine. „Motivația înseamnă mai mult decât satisfacție. [...] Corelația între motivație și performanță se obține odată ce oamenii sunt antrenați în viața societății [...]”³

² GOLU, Mihai. Bazele psihologiei generale. București: Editura Universitară, 2002, p. 571.

³Viorel Cornescu, Cătălina Bonciu – Managementul resurselor umane, pagina 178

Figura 1 – piramida trebuințelor, A. Maslow

Cele trei dimensiuni, determină o personalitate echilibrată care pune la baza acțiunilor sale atât rațiunea, cât și afectivitatea, mai precis, motivația cognitivă și cea afectivă. O personalitate echilibrată, matură, va înțelege importanța perenității locurilor natale pentru identitatea personală și pentru confirmarea originii și va acționa în sensul acesta, adică va deveni un agent purtător al specificului dezvoltării durabile.

Nevoia de dragoste și apartenență (afiliere):

- mediul social (locurile natale) caracterizat prin toleranță, nivel scăzut al stresului, acceptarea diversității culturale – „rădăcina personalității”;
- rolul educației: facilitarea intercunoașterii și intercomunicării între membrii comunității prin activități extrașcolare care să aduc elevul în interacțiune directă cu comunitatea și îi permit să acumuleze informații specifice zonei respective.

Nevoia de (auto)respect:

- relații sociale pozitive, bazate pe respect și recunoașterea demnității umane, integrare socială;
- rolul educației: organizarea de activități bazate pe exemple de bună practică, popularizarea tradițiilor și obiceiurilor, realizarea interculturalității.

Nevoia de autorealizare:

- locurile natale ca și context de integrare profesională printr-un răspuns pozitiv la exigențele indivizilor;
- rolul educației: activități eficiente din punct de vedere științific și axiologic.

Nevoi sociale sunt numite, uneori și nevoi de apartenență și participare. Oamenii, ca ființe sociale, simt nevoia de a aparține la unul sau mai multe grupuri, tind să participe la acțiuni comune, vor prietenie, vor să fie iubiți, să participe la acțiuni sociale. Nevoia de stimă, respect, recunoaștere, implică două aspecte: autorepectul și respectul din partea altor indivizi. Autorepectul este legat de nevoia individului de a avea realizări, competență, autosuficiență, încredere în fața oamenilor, independență și libertate.

Cu alte cuvinte, am putea spune că, educația pentru dezvoltarea durabilă a locurilor natale determină apariția de emoții pozitive și iubire față de acestea, efect care devine cauză a învățării pentru a contribui la atingerea acestui obiectiv.

Bibliografie:

- Mielu Zlate – *Fundamentele psihologiei*, București, editura Pro Humanitate, 2000
Mihai Golu – *Bazele psihologiei generale*, București, Editura Universitară, 2002
Viorel Cornescu, Cătălina Bonciu – *Managementul resurselor umane*, București, editura Trei, 1999

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ A ROMÂNIEI ȘI PROFESIA DIDACTICĂ

Prof. Cârcoană Viorica Dana, Școala Gimnazială Petrești

„Educația este cea mai puternică armă pe care o poți folosi să schimbi lumea” – Nelson Mandela

Dezvoltarea durabilă reprezintă totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socioeconomică care se axează, în primul rând, pe asigurarea unui echilibru între aspectele sociale, economice, ecologice și elementele capitalului natural.

Educația este instrumentul esențial pentru realizarea unui viitor durabil. În ultimul deceniu, numeroase declarații din cadrul conferințelor ONU au pledat pentru educație, pentru sensibilizarea și creșterea gradului de conștientizare a publicului privind dezvoltarea sustenabilă. Cercetările arată că educația este cea care ajută țările să își atingă obiectivele de dezvoltare durabilă, având impact asupra creșterii productivității în agricultură, a gradului de atenție acordată sănătății, reduce rata de creștere a populației și, în general, crește nivelul de trai. În acest context, programele de educație trebuie să reflecte un echilibru între cunoștințele viitorului și cele ale trecutului, între inovație și tradiție.

Educația este crucială în realizarea dezvoltării durabile. Pentru a crea o lume mai sustenabilă indivizii trebuie să devină factori de schimbare pentru sustenabilitate. Aceștia au nevoie de cunoștințe, aptitudini, valori și atitudini care să-i împuternicească să contribuie la dezvoltarea sustenabilă. Educația pentru dezvoltare durabilă trebuie înțeleasă ca parte integrantă a calității educației, inerentă conceptului învățării continue. Instituțiilor educaționale le revine responsabilitatea de a se ocupa intens de aspectele dezvoltării sustenabile și de a promova dezvoltarea competențelor sustenabilității. O educație care contează și care este relevantă pentru fiecare elev/cursant în lumina provocărilor dezvoltării durabile este educația holistică și transformațională care abordează conținutul și rezultatele învățării, pedagogia și mediul de învățare; ea creează de asemenea opțiuni interactive pentru predarea orientată către elev/cursant și învățare. Educația pentru dezvoltare durabilă cere o schimbare de la predare la învățare. Ea are nevoie de o pedagogie orientată către acțiune, care susține învățarea autodirecționată, participarea și colaborarea, orientarea către probleme, interdisciplinaritatea, transdisciplinaritatea și conexiunea dintre învățarea formală și cea informală. Astfel de abordări pedagogice fac posibilă dezvoltarea competențelor cheie necesare pentru promovarea dezvoltării sustenabile.

Competențele cheie reprezintă competențele transversale necesare tuturor elevilor/cursanților de toate vârstele din toată lumea (dezvoltate la diferite nivele adecvate vârstei). Următoarele competente sunt în general privite drept cruciale pentru o dezvoltare sustenabilă avansată:

- competență de gândire sistematică: abilitățile de a recunoaște și înțelege relațiile; de a analiza sisteme complexe; de a gândi cum sunt incluse sistemele în diferite domenii și la diferite dimensiuni; și de a trata incertitudinea.
- competență anticipativă: abilitățile de a înțelege și evalua viitoruri multiple – posibile, probabile și dezirabile; de a crea propria viziune pentru viitor; de a aplica principiul precauției; de a evalua consecințele acțiunilor; și de a trata riscurile și schimbările.
- competență normativă: abilitățile de a înțelege și reflecta asupra normelor și valorilor care subliniază acțiunile persoanei respective; și de a negocia valorile, principiile, țelurile și țințele sustenabilității într-un context de conflicte de interese și compromisuri, cunoștințe incerte și contradicții.
- competență de colaborare: abilitățile de a învăța de la alții; de a înțelege și respecta nevoile, perspectivele și acțiunile altora (empatie); de a înțelege, relaționa și de a fi sensibil la alții (conducere empatică); de a trata conflictele într-un grup; de a facilita rezolvarea problemelor prin colaborare și participare.

- competență de gândire critică: abilitatea de a pune sub semnul întrebării normele, practicile și opiniile; de a reflecta la propriile valori, percepții și acțiuni.
- competență de auto-conștientizare: abilitatea de a reflecta la propriul rol în comunicația locală și în societate (global); de a evalua continuu și de a-și motiva în continuare acțiunile proprii; de a trata cu propriile sentimente și dorințe.

Profesorii sunt agenți ai schimbării care au capacitatea de a ajuta elevii să-și dezvolte competențe de sustenabilitate printr-o gamă de practici inovatoare de predare și învățare; ei pot obține răspunsul educațional necesar pentru realizarea obiectivelor pentru dezvoltarea durabilă. Cunoștințele și competențele lor sunt esențiale pentru restructurarea proceselor educaționale și a instituțiilor educaționale.

Educația pentru dezvoltarea sustenabilă este necesară pentru a deveni o societate în care indivizii iau decizii informate și acționează responsabil pentru integritatea mediului, viabilitate economică, o societate justă pentru generațiile prezente și viitoare.

Bibliografie

1. de Haan, G. 2010. The development of ESD-related competencies in supportive institutional frameworks. *International Review of Education*, Vol. 56, No. 2 (Dezvoltarea competențelor legate de ESD în cadrele instituționale susținătoare)
2. Rieckmann, M. 2012. Future-oriented higher education: Which key competencies should be fostered through university teaching and learning? (Educație superioară orientată către viitor: Ce competențe cheie trebuie promovate prin predarea și învățarea universitară?) *Futures*, Vol. 44, No. 2
3. <https://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/wp-content/uploads/2017/12/manual-UNESCO.pdf>
4. <https://www.edu.ro/sites/default/files/Strategia-nationala-pentru-dezvoltarea-durabila-a-Rom%C3%A2niei-2030.pdf>
5. <https://mandelamadiba.wordpress.com/2013/12/06/education-ist/>

MEDIUL ÎN VIAȚA OMULUI. ABORDĂRI CETĂȚENEȘTI EUROPENE ȘI ROMÂNEȘTI

Prof. inv. preșcolar Chira Mihaela Ioana, Grădinița P.P. „Piticot”/ G.P.N. Nr.1 Câmpeni

Una din numeroasele probleme care preocupă omenirea în ultimele decenii este politica de mediu. Chiar dacă se vorbește mult despre ecologie și despre educația ecologică, sănătatea mediului nu-l preocupă pe fiecare om în parte. De aceea este necesar să se acționeze pentru creșterea gradului de conștientizare a oamenilor pentru menținerea unui mediu de viață sănătos.

Cei care au corelat cu mult pragmatism problemele de mediu și implicațiile lui asupra sănătății omului și a celorlalte viețuitoare, l-au definit ca „ansamblul unor elemente obiective și subiective care constituie cadrul de viață al omului și care-l pun în relație cu acestea”. Orice om trebuie să fie conștient că dreptul la un mediu sănătos incumbă din partea lui și unele obligații legate de protecția și de apărarea acestui mediu, la care atentează mulți dintre semenii noștri, sub diverse forme de agresiune. Privitor la sănătate, civilizația s-a dovedit o sabie cu două tăișuri. Pe de o parte, a adus remedii pentru învingerea multor boli; pe de altă parte, constituie, ea însăși, o sursă sau un factor favorizant al dezvoltării unor maladii.

Așa se face că asistăm astăzi la apariția unei adevărate „patologii a civilizației în care, dacă nu va fi preîntâmpinată și combătută la timp, va aduce mari prejudicii stării de sănătate a membrilor

societății contemporane. Una din gravele probleme cu care se confruntă societatea modernă este reprezentată de poluare, în multiplele ei forme de manifestare: poluarea atmosferei (fizică și chimică), a solului, a apei și a alimentelor, poluare fonică, poluare morală și nu în ultimul rând, poluare demografică. Despre poluare, ca problemă socio-medicală, se vorbește atât în țările civilizate, cât și în cele care abia acum pășesc pe drumul dezvoltării socioeconomice.

Referindu-se la poluare ca problemă de interes mondial, un fin observator al dezvoltării societății umane, Jonathan Raban, a formulat o maximă de un adevăr uimitor: „Într-o țară slab dezvoltată e preferabil să nu bei apă, iar într-o țară super – dezvoltată ar fi mai bine să nu respiri”. Interdependența fenomenelor în natură ne este confirmată și de relația de cauzalitate dovedită între vicierea mediului de viață a omului și starea sa de sănătate.² Un mediu curat este esențial pentru sănătatea și bunăstarea oamenilor. În același timp însă, mediul ambiental poate fi și o sursă de factori de stres — de exemplu, poluarea atmosferică, zgomotul, substanțele chimice periculoase – care au un impact negativ asupra sănătății. Sănătatea populației din UE este afectată și de schimbările climatice, prin valuri de căldură, inundații și schimbări în distribuția bolilor transmise prin vectori. La nivel mai general, schimbările climatice, declinul biodiversității și degradarea terenurilor pot afecta și bunăstarea oamenilor deoarece pun în pericol furnizarea serviciilor ecosistemice, de exemplu accesul la apă dulce și la producția de alimente.

Sănătatea și bunăstarea oamenilor sunt strâns legate de starea mediului. Mediile naturale de bună calitate satisfac nevoile de bază, precum aer și apă curate și pământ fertil pentru producția de alimente, și energie și materie primă pentru producție. De asemenea, infrastructura verde folosește la reglarea climei și la prevenirea inundațiilor. Accesul la spații verzi și albastre oferă și numeroase posibilități de recreere și contribuie la starea de bine. În același timp însă, mediul reprezintă și o cale importantă de expunere a oamenilor la aer poluat, la zgomot și la substanțe chimice periculoase.

În raportul său despre prevenirea bolilor printr-un mediu sănătos, Organizația Mondială a Sănătății (OMS) estimează că factorii de stres din mediu sunt responsabili pentru 12-18 % din decesele înregistrate în cele 53 de țări ale regiunii europene a OMS. Îmbunătățirea calității mediului în domenii esențiale, precum aerul, apa și zgomotul, poate preveni boli și îmbunătăți sănătatea oamenilor.

În Europa, riscul de mediu cel mai major pentru sănătate este poluarea aerului, fiind asociat cu boli de inimă, accidente vasculare cerebrale, boli pulmonare și cancer pulmonar. Se estimează că expunerea la aer poluat este cauza a peste 400 000 de decese premature în fiecare an în UE. Expunerea la zgomotul produs de mijloacele de transport și de industrie poate duce la disconfort, tulburări de somn și creșteri asociate ale riscului de hipertensiune și de boli cardiovasculare. Expunerea la substanțe chimice periculoase este, de asemenea, un motiv important de îngrijorare. În viața de zi cu zi, oamenii pot fi expuși la o gamă largă de substanțe chimice, prin aer și apă poluată și prin produse de consum și alimentație.

Anumite substanțe chimice periculoase au proprietăți care le fac să persiste în mediu și să se bioacumuleze în lanțul alimentar, ceea ce înseamnă că între reducerea emisiilor și reducerea expunerii există o întârziere considerabilă. În plus, cantitatea și varietatea de substanțe chimice folosite în prezent și creșterea continuă a producției chimice sugerează că expunerea oamenilor și a mediului va continua să crească. Ca urmare, apar preocupări legate de efectele asupra sănătății ale expunerii la amestecuri chimice în cursul vieții, în special în perioadele vulnerabile, de exemplu copilăria timpurie, sarcina și vârsta înaintată. Efectele schimbărilor climatice înseamnă și amenințări imediate la adresa sănătății, cum sunt valurile de căldură și modificările tiparelor bolilor infecțioase și ale alergenilor.

Din ce în ce mai multe dovezi sugerează că riscurile de mediu nu sunt distribuite uniform în societate, ci afectează în mod disproporționat categoriile de populație defavorizate social și vulnerabile. Situația socioeconomică a unei persoane îi influențează expunerea la factorii de stres de mediu, probabilitatea ca oamenii mai săraci să trăiască în medii degradate fiind mai mare. Persoanele defavorizate social pot fi mai sensibile la efectul factorilor de stres de mediu ca urmare a afecțiunilor

preexistente, a stării precare de nutriție și a unor comportamente specifice, cum ar fi fumatul sau inactivitatea.

De asemenea, se pot confrunta cu dificultăți în ceea ce privește adaptarea la riscurile de mediu și evitarea lor. În Europa, factori de stres de mediu cunoscuți care afectează sănătatea umană sunt supuși unui control reglementar, făcându-se eforturi în vederea reducerii expunerii. Există însă și probleme emergente, în care căile și efectele de mediu asupra sănătății sunt încă insuficient înțelese. Printre ele se numără rezistența la medicamente antimicrobiene sau schimbările în expunerea umană la substanțele chimice din produse, odată cu tranziția către o economie circulară și cu creșterea gradului de reciclare.

Bibliografie:

Barnea M. și colab., Ecologia umană, Editura Medicală, București, 1979

L.Vulcu, Introducere la globalizarea sănătății, vol.I, Editura Centrului de Sănătate Publică Sibiu, 1997

M. Duțu, Dreptul internațional al mediului, Editura Economică, 2004

O. Popescu, Dreptul la sănătate și sănătatea acestui drept, Institutul Român pentru Drepturile Omului, București, 2007

„SCHIMBĂRILE CLIMATICE” - O PROVOCARE A TERREI

Prof. Cibu Maria, Școala Gimnazială Petrești

Deși nu este capricioasă ca vremea, clima nu este un „decor” fix! Ea este afectată în prezent de schimbări rapide și globale. Am intrat în epoca „schimbărilor climatice”, acestea punând întreaga umanitate în fața unor provocări inedite. Va trebui să le facem față cu toții!

Încălzirea globală este evidentă în toate observațiile științifice privind creșterea temperaturilor medii ale aerului și ale oceanelor. Suprafața gheții ce acoperă Oceanul Arctic (banchiza) s-a înjumătățit în ultimele patru decenii. Spre 2050, gheața arctică ar putea să dispară complet în timpul verii, aruncând regiunea într-un regim climatic necunoscut.

Ghețarii reprezintă o «arhivă» a atmosferei terestre. Analiza bulelor de aer conținute în gheață ne permit întoarcerea în timp.

Încălzirea reală va depinde de mobilizarea umanității pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, dar și de sensibilitatea climatică efectivă a sistemului Pământ-atmosferă la creșterea concentrației acestor gaze în atmosferă.

Cum ar arăta Europa într-o lume cu +5°C? Paleoclimatologia ne-o înfățișează acum 22.000 – 14.000 de ani, când temperatura medie globală avea circa -5°C față de cea prezentă. Deci o ordine de mărime comparabilă.

Un ghețar cu până la 3 km grosime acoperea o parte semnificativă a continentului. Nivelul mărilor era cu 120 m mai scăzut, modificând profund zonele litorale...Tranziția de la clima glacială la cea actuală s-a realizat în circa 5.000 de ani. Ritmul schimbării climei în secolul XXI se anunță mult mai rapid.

Efectul de seră este un fenomen natural, indispensabil vieții! El aduce temperatura medie a planetei la o valoare de +15°C, în loc de -18°C. Ce s-ar întâmpla la -18°C? Oceanele ar îngheța, lumina (căldura) solară ar fi reflectată (efect „albedo” puternic), ceea ce ar îndrepta sistemul climatic spre o scădere severă a temperaturilor globale. Acum 650 de milioane de ani, Pământul a fost deja, un „bulgăre de gheață”...

Activitățile umane comportă emisii semnificative de gaze cu efect de seră (GES). O parte din GES-urile emise rămân în atmosferă și provoacă un efect de seră „antropic”, care amplifică efectul

de seră natural. Surplusul de energie indus de om în „mașina climatică” este echivalent cu cel pe care l-ar genera explozia, în fiecare secundă, a 3 bombe atomice precum cele de la Hiroshima!

Cel mai întâlnit GES în atmosferă sunt vaporii de apă. Aceștia reprezintă, în volum, între 0,5% (regiuni polare) și 5% (regiuni tropicale). Au o durată de viață scurtă (zile, săptămâni). Vaporii de apă produc 60% din efectul de seră total (natural și antropic).

Activitățile umane, în mod direct, generează cantități nesemnificative de vaporii de apă. Dar ele au efecte sistemice. Creșterea temperaturilor, provocată de om sporește procesul de evaporare, apoi surplusul de vaporii amplifică încălzirea.

Emis „natural” prin erupții vulcanice, incendii de pădure, descompunerea materiei organice, dioxidul de carbon este indispensabil în procesul de fotosinteză și, în general, pentru ciclul de carbon.

Cea mai mare parte a GES-urilor sunt emise prin combustia resurselor energetice fosile: cărbune, petrol, gaz natural. Pentru limitarea încălzirii, omenirea trebuie să renunțe la exploatarea intensivă a petrolului, gazului natural și a cărbunelui. Deci avem un „buget carbon” limitat!

Adaptarea ecosistemelor la noile condiții climatice depinde atât de amploarea, cât și de ritmul schimbărilor. În multe regiuni ale lumii, extincția speciilor vegetale și animale este chiar și de 1000 de ori mai rapidă decât ritmul său normal. Cauzele extincției sunt complexe, dar impactul schimbărilor climatice este din ce în ce mai important. El se adaugă altor tendințe, cum ar fi distrugerea habitatelor, supraexploatarea.

O ușoară creștere a concentrației de dioxidul de carbon în atmosferă stimulează fotosinteza, oferind condiții favorabile productivității vegetației (mai ales în regiunile temperate și reci). Dar temperaturile ridicate și secetele prelungite afectează culturile și pădurile (mai ales sub climatul tropical și mediteranean).

Schimbările climatice amenință, pe de-o parte, producția de cereale (grâu, porumb, orez) și, pe de altă parte, capacitatea biomasei vegetale (păduri, pășuni, culturi) de a sechestra și stoca CO₂-ul din atmosferă.

Ghețarii și banchiza se topesc și suprafețele polare, devenind mai întunecate (le scade albedoul) absorb mai multă căldură de la soare. Apoi, topirea este și mai rapidă și suprafețele sumbre se extind și mai mult. Creșterea temperaturii în regiunea Arcticului este dublă față de media globală. Topirea ghețarilor provoacă creșterea nivelului oceanelor și afectează circulația curenților marini. Banchiza plutește pe Oceanul Arctic, fapt pentru care topirea ei nu contribuie la creșterea nivelului oceanelor.

Nivelul mărilor și oceanelor se ridică! La volumul de apă existent în mări și oceane se adaugă cel primit din topirea criosferei terestre (calote glaciare, ghețari, zăpezi). O treime din creștere se datorează dilatării termice provocată de încălzirea apelor. Datorită creșterii nivelului mărilor, țărmurile, zonele litorale, deltele sunt supuse inundațiilor, eroziunii și submersiei marine.

Fenomenele extreme (valuri de căldură, secete, incendii de pădure, uragane, furtuni, ploi diluviene) devin mai frecvente și mai puternice!

Adaptarea la schimbările climatice presupune felul în care ne pregătim pentru impactul acestora asupra noastră. Altfel spus, vom fi mai bine protejați împotriva efectelor negative ale fenomenele naturale extreme, precum inundațiile sau seceta. În plus, vom reuși să profităm de noile oportunități apărute, cum ar fi posibilitatea de a dezvolta culturi agricole noi. Cu cât ne pregătim mai devreme pentru adaptarea la schimbările climatice, cu atât ne va costa mai puțin.

Încălzirea globală implică, în prezent, două probleme majore pentru omenire: pe de o parte necesitatea reducerii drastice a emisiilor de gaze cu efect de seră în vederea stabilizării nivelului concentrației acestor gaze în atmosferă care să împiedice influența antropică asupra sistemului climatic și a da posibilitatea ecosistemelor naturale să se adapteze în mod natural, iar pe de altă parte necesitatea adaptării la efectele schimbărilor climatice, având în vedere că aceste efecte sunt deja vizibile și inevitabile datorită inerției sistemului climatic, indiferent de rezultatul acțiunilor de reducere a emisiilor.

Bibliografie:

1. Acatrinei V., *Poluarea și protecția mediului ambiant*, Editura Universității A. I. Cuza, Iași, 1994
2. Crânganu Constantin, *Schimbările climatice-un ghid (uneori) incorect politic*, Editura Integral, august, 2020
3. Tufescu V., Tufescu M., *Ecologia și activitatea umană*, Editura Albatros, București, 1981

STRATEGII DIDACTICE DE EVALUARE ÎN SPRIJINUL DEZVOLTĂRII DURABILE A ROMÂNIEI - JURNALUL REFLEXIV

Profesor Diniș Adam Cristina , Școala Gimnazială "Nicodim Ganea" Bistra

CE AM INTENTIONAT ?

Unitatea de învățare V: **"Lumea de pe scenă"**, aplicată la clasa pe care o coordonez, clasa a VII-a.

Competențe vizate

Competențe generale:

1. Participarea la interacțiuni verbale în diverse situații de comunicare, prin receptarea și producerea textului oral;
2. Receptarea textului scris de diverse tipuri;
3. Redactarea textului scris de diverse tipuri

Competențele specifice:

- 1.3. Participarea la interacțiuni verbale diverse, apelând la strategii variate de ascultare activă și de negociere a informației și a relației cu interlocutorii
- 1.4. Evaluarea comportamentelor și a atitudinilor comunicative, identificând strategii personalizate în funcție de profilul psihologic, de interesele și de nevoile fiecăruia
- 2.2. Compararea diferitelor puncte de vedere exprimate pe marginea unor texte diverse
- 2.3. Adecvarea atitudinii și a practicilor de lectură în funcție de scopul lecturii
- 3.1. Redactarea unui text complex, având în vedere respectarea etapelor procesului de scriere și selectarea unor structuri adecvate intenției de comunicare
- 3.2. Redactarea, individual și/sau în echipă, a unor texte diverse, care urmează a fi prezentate în fața colegilor

CE AM REALIZAT?

Activități de învățare – prima oră

A1. Exerciții de reamintire a unor aspecte despre textul dialogat

Având încă din clasa a V-a noțiunile de emițător, receptor, mesaj, context, cod și canal, elevii au fost obișnuiți să construiască dialoguri, utilizând cele mai potrivite mijloace pentru a se face înțeleși, "gândindu-și" limbajul, analizându-l, adaptându-l la situații diferite.

Activitatea propriu-zisă, desfășurată folosind metoda ERR (evocare/realizarea sensului/reflecție) nu a avut nimic spectaculos, dar realizările elevilor au fost surprinzătoare și merită amintite.

În **EVOCARE**, strategia folosită pentru a stimula gândirea elevilor și a găsi o cale de acces la propriile lor cunoștințe și experiențe a fost ciorchinele. Cuvântul ales – dialog – nu a pus probleme.

Elevii au alcătuit foarte repede ciorchinele, subiectul fiindu-le familiar. (DIALOG: comunicare, schimb de informații, emițător, mesaj, receptor, cod, mimică, gesturi ...)

A2. Exerciții de formulare a unor dialoguri

Atmosfera creată în momentul de evocare, prin implicarea activă a tuturor elevilor, a pregătit momentul următor: **REALIZAREA SENSULUI**. Fiind convinsă că munca în echipă este eficientă și deosebit de antrenantă, am recurs la o metodă cunoscută de elevi: metoda cadranelor. Elevii, în număr de 16 au numărat până la 4, apoi toți elevii cu numărul 1 au format prima echipă, cei cu numărul 2, a doua echipă ș.a.m.d. Fiecare echipă a compus un dialog pe marginea unei imagini. Au fost 4 imagini, tip afiș, câte una pentru fiecare grupă.

A3. Exerciții de anticipare a unor replici

În prezentarea dialogurilor formate, ceilalți colegi au avut posibilitatea de a interveni și de a anticipa replicile

S-au făcut aprecieri verbale pe marginea dialogurilor formate, urmărindu-se:

- corectitudinea exprimării ideilor,
- referirea la temă,
- lungimea potrivită a replicilor,
- respectarea regulilor unui dialog eficient și civilizat.

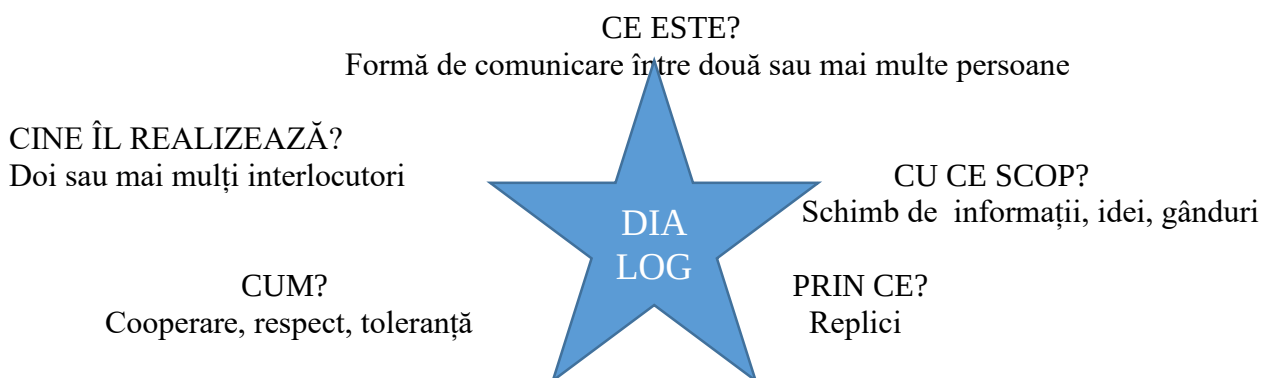
A4. Sintetizarea informațiilor despre dialog

În ultima etapă, **REFLECȚIA**, s-au dedus câteva aspecte teoretice, pornind de la aplicațiile practice:

- dialogul este o formă de comunicare între două sau mai multe persoane;
- prin dialog interlocutorii schimbă informații, idei, opinii, își împărtășesc sentimente sau emoții;
- intervenția în dialog a unui partener se numește replică;
- este recomandabil ca participanții la o conversație să aplice principiul cooperării și principiul politeteții, să manifeste respect și toleranță față de interlocutori și față de ideile și opiniile lor.

Toate aceste aspecte au fost discutate pornind de la secvențele dialogate imaginate de elevi.

Apoi au fost fixate și notate în caiet folosind explozia stelară

Pentru ora următoare **tema** a fost redactarea unui dialog cu o vedetă preferată.

Activități de învățare – ora a doua

A5. Exerciții de asumare a unor roluri

Verificarea temei a fost o adevărată provocare pentru elevi. Fiecare elev și-a ales un interlocutor, căruia i-a prezentat dialogul redactat acasă, apoi, pornind de la ideile din temă au jucat

rolul de reporter – vedetă (joc de rol). Elevii s-au implicat pe deplin în această activitate, atât pe plan cognitiv, cât și afectiv și emoțional.

A6. Analizarea strategiilor de gestionare a tracului comunicativ

Am analizat împreună reacțiile fiecărui partener de dialog și am constatat că emoțiile au fost prezente, uneori chiar perturbând dialogul dintre cei doi parteneri. Am denumit această stare emotivă ”tracul comunicativ”. Am cerut elevilor să împărtășească din experiența lor cum își gestionează emoțiile atunci când vorbesc în public. Elevii au enumerat diverse metode, iar eu am completat cu altele care nu au fost menționate. S-a realizat un ciorchine.

Dacă registrul familiar, identificat în dialogul informal, le este mai cunoscut, utilizându-l spontan, registrul elevat, corespunzând dialogului formal necesită, la rândul său, o abordare atentă.

Ambele tipuri de dialog presupun nuanțe, pe care, fără o abordare atentă a profesorului, elevul nu le poate sesiza.

A7. Exerciții de interacțiune (maniera transmiterii informației și negocierea relației cu interlocutorul - politețea)

Pentru a fixa mai bine aspectele discutate, am introdus un nou joc de rol. Jocul se vedește o inepuizabilă modalitate de realizare a feedback-ului, stimulând înțelegerea, creativitatea și implicarea afectivă a elevilor în activitatea de învățare.

Un joc pe care l-am folosit cu succes s-a numit ”Sarea conversației”. Am aranjat o masă lungă, imaginând un prânz la care participă persoane de vârste diferite: părinții, doi copii ai lor, un prieten al copiilor și doi invitați oficiali, primarul orașului cu soția. Fiecare dintre cei șapte ”meseni” a primit indicații, în prealabil, referitoare la replica pe care o va rosti, la ton și la gestică. Ceilalți elevi au fost rugați să privească atent la ceea ce se întâmplă. Sarea se afla undeva pe masă și trebuia cerută în mai multe moduri, în funcție de persoana căreia i se solicita (1. Aluziv: ”Eu, știți, mănânc foarte sărat”) 2. Ceremonios: ”Ați avea amabilitatea să-mi dați sarea, vă rog?” 3. Corect: ”Puteți să-mi dați sarea, vă rog?” 4. Între copii: ”Hei, dă-mi sarea!”, 5. Interogativ: ”Unde e sarea?” 6. Puțin imperativ: ”Sarea, te rog!” 7. Familiar: ”Îmi dai sarea?”, 8. Puțin obraznic: ”Dă sarea!”, 9. Mojic: ”Sarea!”, 10. Orgolios și dominator: ”Să mi se dea sarea!”

CONCLUZIE

La finalul celor două ore am putut să mă bucur de rezultatele muncii noastre deoarece mi-am atins obiectivele și am dobândit competențele prevăzute în demersul didactic. Am realizat, cu ajutorul elevilor, două ore interactive cu conținut interesant, care vor contribui la formarea profilului absolventului.

Fiecare demers didactic este un succes, dacă cei doi factori umani, implicați în actul instructiv-educativ, conlucrează. Profesorul trebuie să genereze situații de învățare eficiente, iar elevii trebuie să se implice activ în propria formare.

Așadar, rolul profesorului este nu doar de a-i îndruma pe elevi ce să învețe, ci mai ales cum să învețe și cum să folosească ceea ce au învățat, în vederea integrării active în societate și pentru formarea unor personalități armonioase în acord cu cerințele actuale și de perspectivă.

Bibliografie:

1. Parfene Constantin, Metodica studierii limbii și literaturii române în școală, Iași, Ed. Polirom, 1999;
2. Goia Vistian, Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu, Cluj Napoca, Ed. Dacia, 2002;
3. Alina Pamfil, Limba și literatura română în gimnaziu – Structuri didactice deschise, Colecția Preuniversitaria, Seria Pedagogie, Ed. Paralela 45, 2003.

SCHIMBĂRI RECENTE ALE NEVOILOR EDUCAȚIONALE ALE TINERILOR

Prof. Hamorszki Andreea, Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud

Unii tineri au impresia că școala nu-i pregătește pentru viață sau piața muncii de fapt. Același lucru este resimțit și de unele universități. Dar și de mediul privat. Statisticile British Chambers of Commerce arată negru pe alb că rata șomajului în rândul tinerilor este de aproape 3 ori mai mare decât în cazul adulților. 76% dintre companii spun că lipsa experienței este motivul pentru care tinerii nu sunt pregătiți pentru un loc de muncă. O soluție ar fi o conexiune mai puternică între mediul de afaceri și sistemul educațional.

Mulți experți consideră că o abordare tradițională a educației nu mai este valabilă într-o lume tot mai nesigură, în continuă schimbare. O abordare progresistă constă în dezvoltarea gândirii critice, înțelegerea principiilor, participarea activă, învățarea profundă- versus memorare, acumularea de cunoștințe, învățarea de suprafață.

Suntem cu toții preocupați de viitorul acestei planete. Coronavirusul reprezintă doar una dintre amenințările catastrofale ale omenirii. Ne așteaptă un viitor înspăimântător dacă nu luăm măsuri.

Reacții recente la aceste noi nevoi educaționale:

1. Educație personală/socială/pentru sănătate și economică- materie predată în școlile din Marea Britanie pentru a-i face pe tineri să conștientizeze lumea în care trăim și ce contează pentru starea lor de bine, împlinirea personală. O consecință va fi găsirea unui loc de muncă și cetățenia activă.
2. Învățarea academică, socială și emoțională- al cărei scop este promovarea egalității și excelenței în educație.
3. Testarea PISA- includerea și a unui test de gândire creativă alături de matematică, citire și științe în 2022- acesta fiind un mesaj clar că toți elevii ar trebui să învețe cum să gândească autonom, să creadă în potențialul lor creativ și să-și poată exprima ideile cu încredere și deschidere spre feedback.
4. Educația despre cetățenie globală UNESCO- al cărei scop este de a-i responsabiliza pe educabili de toate vârstele să-și asume roluri active, atât la nivel local cât și global, pentru a construi societăți mai pașnice, tolerante, incluzive și sigure.

Agenda Națiunilor Unite pentru 2030 se axează pe 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă și stipulează că educația este un drept și o forță pentru dezvoltare durabilă și pentru pace. Cum se regăsesc aceste idei în predarea limbii engleze adolescenților?! Prin abilități de viață/abilitățile secolului 21/abilități globale/transferabile; prin abilități de dezvoltare a gândirii/gândire critică/creativă; prin învățare socială și emoțională; prin cetățenie globală și durabilitate. Și cum le putem include în lecții?! Prin texte audio și de citire care explorează aceste domenii; prin folosirea temelor ca punct de plecare pentru sarcini de lucru pline de sens - scris și vorbit; prin încurajarea gândirii critice și creative; prin încurajarea respectului și a colaborării la oră; prin oferirea de modele de respect, răbdare și tenacitate. Teme abordabile ar putea fi: alimentația sănătoasă, cumpărăturile etice, management-ul timpului, comunicarea, social media și folosirea ei în mod inteligent, banii-cheltuieli și economii, clădirea încrederii de sine, importanța hobby-urilor, discursul public, prietenia și singurătatea, sportul și beneficiile lui.

Ca profesori de limba engleză, nu ar trebui să ne concentrăm doar pe predarea gramaticii și a vocabularului, ci și să-i pregătim pe tineri pentru viață prin includerea acestor teme și adaptarea lor la noile nevoi educaționale. Adolescenții sunt percepuți mai ales ca prost-crescuți, nepoliticoși, lipsiți de maniere, nerespectuoși, frivoli. Însă după cum spunea John Lydon, dacă nu există o cultură a tinerilor rebeli, atunci nu există cultură deloc. Pentru că ea e absolut esențială și reprezintă viitorul. Noi, ca specie, avem menirea de a urmări mereu progresul și de a avansa continuu. Diogenes a definit cu mare precizie rolul educației în societate, afirmând că fundația fiecărui stat este educația tinerilor săi.

Bibliografie:

<https://www.pshe-association.org.uk/>

https://ec.europa.eu/education/policies/school/key-competences-and-basic-skills_en

<https://casel.org>

<https://www.edutopia.org/social-emotional-learning>

<http://pz.harvard.edu/projects/visible-thinking>

https://www.legofoundation.com/media/1657/creating-creators_andreas-schleicher-assessor.pdf

<https://en.unesco.org/themes/gced/definition>

https://sdgs.un.org/#goal_section

EDUCAȚIE FĂRĂ INSTRUCȚIE?-JOHANN FRIEDRICH HERBART

Prof. Humeniuc Ramona, Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud

De-a lungul evoluției pedagogiei, în interiorul ei se constituie o ramură distinctă intitulată *didactica*: termenul provine din cuvântul grecesc „didasko” care înseamnă „învăță”. Necesitatea stabilirii unei legături corecte între diferite domenii ale cunoașterii a impus o circumscriere mai precisă a obiectului didacticii prin restrângerea sferei și implicit a conținutului său. Cel care a înfăptuit un asemenea deziderat a fost pedagogul german Johann Friedrich Herbart a fost un filosof, psiholog german, fondator al pedagogiei ca disciplină academică.

Johann Friedrich Herbart (1776-1841).

Convingerile sale pedagogice sunt exprimate în câteva studii intitulate “*Pedagogia generală dedusă din scopul educației*” (1806), “*Despre aplicarea psihologiei în pedagogie*” (1831), “*Prelegeri pedagogice*” (1835). Lucrările sale au constituit punctul de plecare în delimitarea didacticii de pedagogie și considerarea ei ca o parte a acesteia, idee recunoscută și acceptată și în zilele noastre.

Cum se explică acest lucru? Pornind de la ideea că **educația nu este posibilă fără instrucție**, Herbart s-a ocupat în mod deosebit cu procesul de asimilare a cunoștințelor, insistând deopotrivă atât asupra aspectelor sale *didactice (de predare)*, cât și asupra celor *psihologice (de învățare)*. Asimilarea cunoștințelor (învățarea) parcurge anumite trepte, cauză pentru care predarea urmează să fie subordonată acestora. Concepția psihologică și reconsiderările didactice pe care le face pe baza ei au fost îmbrățișate o lungă perioadă de timp de către practicienii școlii din multe țări, pentru ca în cele din urmă să fie abandonate și înlocuite. O parte dintre ideile lui Herbart le regăsim și la înaintașii săi: Comenius, Locke, Rousseau, Pestalozzi. Totuși, el este cel dintâi care s-a pronunțat răspicat pentru realizarea educației pe baza unei științe riguroase și sistematice: *pedagogia științifică*, care îl împiedică pe educator să fie robul rutinei sau promotorul unor idei de multe ori înțelese greșit. Contribuția lui Herbart la circumscrierea obiectului didacticii și a relației ei cu pedagogia s-ar putea rezuma la următoarele idei:

- una din preocupările fundamentale ale didacticii este activitatea de predare a cunoștințelor în conformitate cu anumite legități psihologice de asimilare a lor. În acest fel obiectul didacticii este procesul de învățământ.
- cele două componente ale procesului de învățământ, predarea și asimilarea, se află într-o strânsă interdependență, realizarea obiectivelor predării depinzând de substratul psihologic al învățării.

Aceste idei au fost preluate și îmbogățite pe parcurs, ca urmare a cuceririlor pedagogiei și psihologiei contemporane. Herbart este cel care pune bazele didacticii, considerând-o o teorie cu un domeniu bine delimitat. Pentru a evidenția relevanța contribuției sale pedagogice la ameliorarea teoriei și practicii instruirii, amintesc următoarele elemente:

- ✎ este **primul pedagog** care a elaborat o teorie a interesului; a susținut că întregul învățământ trebuie să se fondeze pe interes-considerat verigă esențială între idee și acțiune (practic, interesul este văzut ca un fapt intelectual legat de activismul și persistența reprezentărilor);
- ✎ fără să nega rolul intuiției în dobândirea noului, a pus problema utilizării vechilor cunoștințe în asimilarea celor noi, cu ajutorul **apercepției**, în vederea asigurării unei cât mai bune înțelegeri;
- ✎ principiile didactice au fost valorificate nu în etapizarea învățământului, ci în **organizarea lecțiilor pe etape/trepte formale**; a elaborat o structură unică, standardizată a lecțiilor, alcătuită din patru trepte formale: **"claritatea"** (actualizarea și clarificarea preliminară a ideilor necesare asimilării noilor cunoștințe), **"asocierea"** (expunerea noului material și asocierea lui cu vechile cunoștințe), **"sistema"** (cuprinderea noilor cunoștințe în sistemul propriu și generalizarea lor), **"metoda"** (realizarea de aplicații concrete);
- ✎ consideră că una din preocupările fundamentale ale didacticii este **predarea cunoștințelor**, realizată în conformitate cu anumite legități psihologice ale asimilării lor; cele două componente ale procesului de învățământ-*predarea și asimilarea*-se află într-o strânsă interdependență.

De aceste elemente se leagă însă și cele mai importante critici aduse lui Herbart și adeptilor săi: lăsarea pe plan secundar a individualității copilului, a dezvoltării ei stadiale, detașarea procesului instructiv-educativ de necesitățile naturale și sociale ale individului, orientarea intelectualistă exagerată (considera că orice act psihic derivă din reprezentări și trata intelectualist chiar și emoția și voința), formalismul accentuat al lecțiilor, neluarea în considerare a particularităților de conținut ale obiectelor de studiu.

Adept al asociaționismului, doctrina psihologică a sfârșitului de secol al XIX-lea, Herbart consideră că învățarea se produce prin formarea la elevi a unui număr cât mai mare de reprezentări clare și distincte. Acest lucru devine posibil prin însușirea noilor cunoștințe cu ajutorul celor vechi, proces denumit de el *apercepție*, și prin parcurgerea treptelor formale la fiecare lecție.

Herbart este perceput drept un creator de sistem în domeniul didacticii, deoarece *"a scrutat în profunzime problemele pedagogiei din unghi filosofic [...] iar linia filosofie-pedagogie-didactică este tipică pentru metoda deductivă a lui Herbart"* (De Corte, 1996, p.329). Dincolo de un anumit formalism, de o rigiditate pronunțată a *treptelor formale*, acest autor se remarcă prin întemeierea concepției sale didactice pe o teorie (e adevărat, asociaționistă) despre învățare.

Pedagogul german J. F. Herbart, preocupat de elaborarea unui sistem teoretic, așează la baza edificiului său noțiunea de **"educație"**. Ea include, după opinia sa, trei subdiviziuni-*guvernarea, învățământul și educația morală*-fiecare urmărind realizarea unor obiective specifice, toate la un loc circumscriind finalitatea generală a educației. Relația dintre educator și educat se bazează pe constrângere, restricție și rigoare, fapt ce se justifică printr-o anumită concepție asupra naturii copilului, acesta fiind predispus spre manifestări negative, spre o *"zburdălnicie sălbatică"*.

Herbart este reprezentantul de seamă al teoriei disciplinei autoritare. Punctul de plecare al acestei teorii este ideea potrivit căreia natura umană este prin esență sa originară predispusă spre manifestări negative, este înzestrată cu tendințe care ulterior vor îmbrăca forme violente de manifestare. Pentru atenuarea și frânarea lor sunt necesare măsuri severe de constrângere. Scopul fundamental al disciplinei este acela de impunere a ascultării și supunerii față de autoritatea externă.

Unul din conceptele fundamentale ale sistemului pedagogic a lui Herbart, introdus special în acest scop este cel de *guvernare*. În sens larg guvernarea include o paletă largă de acțiuni și preocupări menite să disciplineze copilul și să-l determine astfel să respecte întocmai ordinele și dispozițiile educatorului. Datorită naturii sale înclinată spre “*zburdălnicie sălbatică*”, guvernarea se va face în primul rând prin porunci, interdicții severe și pedepse, inclusiv cele corporale. Copilul trebuie obișnuit de la cea mai fragedă vârstă cu supunerea și ascultarea, prioritate având posibilitatea folosirii și a altor modalități mai blânde cum ar fi sfaturile, antrenarea copilului în activitățile preferate, autoritatea educatorului, întemeiată pe superioritate spirituală. Ele însă, nu le vor putea substitui pe celelalte, guvernarea fiind un fel de dresaj presupune supravegherea continuă prin porunci și interdicții: “*Nimic nu slăbește guvernarea ca faptul de a ceda rugăminților, lacrimilor și cu atât mai mult violenței copiilor*” (Herbart, 1976, p.16)

Finalitatea educației constă în a cultiva, la fiecare materie de învățământ, cât mai multe interese și în a utiliza pentru stimularea fiecărui interes cât mai multe obiecte de învățământ. Educația propriu-zisă (învățământul) are la bază două tipuri de interese: a) interese de cunoaștere și b) interese simpatetice sau subiectiv-practice (religioase, morale, sociale). Herbart realizează însă și o altă distincție, între *interesul ca scop și interesul ca mijloc*. Interesul ca mijloc este o stare trecătoare pe care o provocăm pentru a ajuta asimilarea cunoștințelor. În opinia lui Herbart, educatorul trebuie să vadă în copil pe viitorul adult și, ca atare, să prevadă scopurile pe care și le va propune copilul când va fi mare. Dar fiindcă acest lucru nu se poate realiza, deoarece nu putem prevedea ce forme concrete va lua activitatea lui viitoare, iar pe de altă parte, pe lângă specializarea într-o activitate este necesar ca spiritul individului să aibă o mare putere de receptivitate în multe alte ramuri de activitate, vom căuta să-i dezvoltăm copilului o receptivitate multilaterală, cultivându-i un interes multilateral.

Herbart distinge șase tipuri de interese, provocate prin raportarea la cunoașterea lucrurilor și la cunoașterea oamenilor (vieții sociale):

- a) *Interesul empiric*, provocat de percepția imediată a lucrurilor, de noutatea trăsăturilor lor, care vin în contact cu simțurile;
- b) *Interesul speculativ*, provocat de reflecția asupra lucrurilor;
- c) *Interesul estetic*, rezultat din contemplarea lucrurilor, din aprecierea artistică a lor.
- d) *Interesul moral simpatetic*, care este îndreptat spre membrii familiei și cunoscuții cei mai apropiați (este relevant de simpatia copilului cu toți aceștia);
- e) *Interesul social*, care este dezvoltat de reflecția asupra relațiilor cu societatea și este îndreptat spre un cerc mai larg de oameni, spre patrie, spre umanitate;
- f) *Interesul religios*, care rezultă din contemplarea creației divine.

Baza interesului este asigurată de atenție, deoarece acesta este o manifestare activă a intelectului. În concepția lui Herbart, la baza interesului, care este o activitate liberă și plăcută, stă atenția involuntară. Dar atenția e numai baza interesului ca scop. Când este vorba de interesul ca mijloc, atunci raportul se schimbă, în sensul că interesul stă la baza atenției. De exemplu, ținem o lecție interesantă pentru a trezi atenția. Nu trebuie să ne închipuim însă că Herbart ignora atenția voluntară.

J.F.Herbart este un pedagog care, independent, dar și prin curentul pe care l-a creat, a avut un aport special la constituirea didacticii ca disciplină de sine stătătoare și la considerarea ei ca parte componentă a pedagogiei, așa cum este înțeleasă și azi. Practic, prin opera sa, Herbart a reușit delimitarea domeniului de studiu al didacticii, astfel că, pe drept cuvânt, el a fost supranumit „părintele didacticii”.

BIBLIOGRAFIE

1. Bocoș, M., *Didactica disciplinelor pedagogice. Un cadru constructivist*, Editura Paralela 45, Pitești, 2017
2. De Corte, E., *Les fondements de l'action didactique*, De Bock & Larcier, Paris, Bruxelles, 1996
3. Herbart, F., J., *Prelegeri pedagogice*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976

4. Nicola, I., *Pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994
5. Vișan, M., Martin, M., *Istoria pedagogiei. Educația între existență și esență umană*, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2013
6. https://ro.wikipedia.org/wiki/Johann_Friedrich_Herbart

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A ROMÂNIEI ȘI PROFESIA DIDACTICĂ

Prof. inv. preșcolar Ignat Diana-Damaris, Școala Gimnazială nr. 3 Cugir (ar. GPN Vinerea)

În context național și european, se acordă o importanță sporită dezvoltării individuale și profesionale în jurul competențelor – cheie, regăsite și aplicabile în contexte interculturale. Așadar, este de remarcat centrarea atenției și a acțiunilor pedagogice înspre abilitatea de „a învăța să înveți”, așadar o defocalizare de pe promovarea cunoștințelor pure, livrate prin intermediul procesului didactic și înlocuirea acestora prin procedee care urmăresc dezvoltarea raționamentelor și conexiunilor ce facilitează cunoașterea. De asemenea, se subliniază necesitatea complementarității educației formale, non-formale și informale, fapt care susține conceptul „învățării pe tot parcursul vieții”.

Așadar, educația devine principalul factor implicat în vederea promovării dezvoltării durabile a României, întrucât oferă contextul propice înțelegerii și explorării conceptelor de bază, precum etica, sustenabilitatea ecologică, drepturile și responsabilitățile individuale și sociale, sănătatea, democrația, interculturalitatea, sănătatea, economia și altele, așa cum sunt ele consemnate în *Strategia UNECE pentru Educația pentru Dezvoltare Durabilă (2005)*. Prin contactul timpuriu cu aceste probleme ale vieții civice, educabilii sunt provocați să învețe și să descopere modele acționale menite să ducă mai apoi la adaptabilitate socială, dar și la dezvoltarea unei mentalități direcționate spre procese rezolutive adecvate problemelor cu care se confruntă societatea modernă.

Întrucât intrarea copiilor în instituțiile de învățământ reprezintă unele dintre primele contacte sociale cu efecte semnificative asupra conduitei și a experiențelor de viață ulterioare ale acestora, profesiei didactice îi este atribuită o importanță crescută, cu implicații asupra a numeroase aspecte ale dezvoltării educabililor. Accesul copiilor la educație formală adecvată vârstei a fost înțeles ca o necesitate în contextul nevoilor sociale sporite ale societății contemporane, așadar s-a accentuat rolul educației timpurii pentru dobândirea abilităților și a competențelor de bază precursori cerințelor educaționale și sociale ulterioare. Întrucât dezvoltarea durabilă presupune existența unor piloni pe care să fie clădită cunoașterea, aceasta este urmărită transversal, pe tot parcursul duratei de școlarizare a educabililor, prin programe și abordări conforme cu competențele generale urmărite.

Întrucât experiențele de formare sunt acumulate prin acțiunea comună a diversilor factori, educația formală își asumă rolul de a direcționa aceste influențe dispersate înspre zona unor valori și cunoștințe acceptate, asumate și dezirabile la nivel social. Așadar, rolul mediului familial și al contextului de viață mai restrictiv sau mai generos, cu efecte asupra gradului de reușită școlară, poate fi mediat de prezența educației și a influențelor exercitate de aceasta pe diverse paliere.

În acest sens, un rol esențial în formarea competențelor și abilităților necesare educabililor revine profesorilor, ca principali agenți ai actului didactic. Pe lângă deținerea cunoștințelor vaste necesare transmiterii informaționale către elevi, profesorii au de asemenea misiunea de a crea un mediu stimulativ, sigur, care încurajează implicarea, descoperirea prin învățare și greșeală și stimularea gândirii educabililor. Așa cum menționează și Hattie (2014), „profesorul expert” manifestă o atitudine de receptivitate față de nevoile elevilor și susține permanent interesul acestora pentru învățare, prin strategii multiple și o înțelegere de profunzime a aspectelor studiate. Acest lucru este în strânsă corelație cu conceptele pe care se bazează dezvoltarea durabilă, continuă, centrată pe dezvoltarea competențelor transversale.

Pentru a veni în întâmpinarea problemelor societății contemporane, este subliniată importanța includerii cadrelor didactice în pregătirea prin programe de formare continuă. Acestea anticipează nevoile de cunoaștere ale profesorilor, sau răspund la întrebările generate de experiențele profesionale pe care cadrele didactice le parcurg și oferă modele practice rezolutive. Făcând parte din categoria învățării pe tot parcursul vieții, această practică susține educația pentru dezvoltarea durabilă, care atestă nevoia dezvoltării de competențe noi sau a extinderii celor deja atinse.

Un concept de bază al procesului instructiv-educativ este reprezentat de centrarea procesului didactic pe nevoile celui care învață, așadar presupune o amplă cunoaștere cognitivă, psiho-emoțională și socială a fiecărui beneficiar al educației. Contextele non-formale și informale de educație pot oferi indicii valoroase despre anumite aspecte ale educabililor, astfel că se evidențiază nevoia intercalării și complementarității celor trei tipuri anterior menționate. De asemenea, pentru îndeplinirea cât mai facilă a acestui mandat, se instituie nevoia deținerii competențelor digitale, pentru valorificarea tehnologiei în procesul educațional, dar și pentru diversificarea modalităților instructiv-educative. Un rol important este deținut și de prezența materialelor didactice diverse, adaptate nevoilor și vârstelor beneficiarilor, care să urmărească atingerea obiectivelor fixate.

Așadar, profesia didactică reprezintă una dintre formele esențiale de aplicare a educației pentru dezvoltarea durabilă a României, întrucât focalizează eforturile de însușire a valorilor și abilităților specifice în jurul nevoilor, capacităților și potențialului de formare al educabililor. Altfel spus, ea pune bazele timpurii pentru înțelegerea și asimilarea conceptelor regăsite în planurile pentru dezvoltarea durabilă, astfel că oferă posibilitatea unei însușiri primare a elementelor componente esențiale.

Bibliografie:

Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă, *Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030*, Miercurea Ciuc, Editura Alutus, 2020.

EUR-Lex, *Învățarea pe tot parcursul vieții – competențe-cheie*, 2016, disponibil la: <https://eur-lex.europa.eu/RO/legal-content/summary/lifelong-learning-key-competences.html>.

Hattie, John, *Învățarea vizibilă*, București, Editura Trei, 2014.

Ministerul Educației, *Educație pentru dezvoltarea durabilă*, 2018 (3 septembrie), disponibil la: <https://www.edu.ro/educa%C8%9Bie-pentru-dezvoltare-durabil%C4%83>.

Organizația Națiunilor Unite, *Strategia UNECE pentru Educația pentru Dezvoltare Durabilă adoptată la Întâlnirea la nivel înalt a miniștrilor mediului și educației de la Vilnius, Lituania*, 2005 (23 martie), disponibil la:

https://www.edu.ro/sites/default/files/Strategia%20UNECE%20pentru%20EDD_versiunea%20in%20lb.%20romana.pdf.

AVANTAJE ÎN PROIECTAREA DEMERSULUI DIDACTIC PE BAZA UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE

Prof. inv. primar Mărginean Angela, Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

Pentru a transforma curriculumul oficial în învățare efectivă la nivelul unui grup concret de elevi, este necesară o proiectare didactică atentă care să găsească acele contexte potrivite prin care rezultatele învățării listate în programă să devină reale în cazul fiecărui elev, în funcție de particularitățile sale de învățare.

Proiectarea didactică este, așadar, o activitate căreia profesorul trebuie să-i acorde o importanță deosebită. Proiectarea pe unități de învățare tinde să înlocuiască proiectarea pe lecții. Avantajele proiectării demersului didactic pe baza unităților de învățare sunt multiple:

✓ programa școlară nu mai este o listă aproape nesfârșită de conținuturi care trebuie tratate separat, în lecții individuale pentru care ar trebui eventual să concep fișe de lucru cu exerciții banale care nu aduc mari beneficii elevilor și pot deveni chiar plictisitoare, atât pentru profesor, cât și pentru elev, conținuturile sunt grupate în jurul unei teme, ajută la formarea unor aptitudini concrete (situarea în spațiu, realizarea unui pliant/ afiș/ program etc., scrierea unui email...), utile în viața cotidiană;

✓ de asemenea, conținuturile fiind grupate pe unități de învățare tematice, am o perspectivă mai clară asupra legăturii dintre ele, aspect valabil și pentru elevi, și asupra a ceea ce trebuie realizat într-un an școlar, ce competențe trebuie dezvoltate sau formate;

✓ unitatea de învățare se realizează pe o perioadă mai mare de timp decât o lecție, fiind vizat un interval mai mare de timp pentru o temă majoră, am în mai mare măsură posibilitatea unor abordări diferențiate, individualizarea învățării în raport cu ritmul de învățare pe care îl au elevii;

✓ am renunțat la organizarea procesului de predare-învățare la clasă predominant în doi timpi („ascultare”–„predare”), inefficient și imposibil de justificat rațional;

✓ elevul este actor, învățarea este una activă astfel că elevul își fixează mai bine noțiunile, înțelege mai bine necesitatea de a cunoaște anumite aspecte, observă că îi sunt indispensabile în realizarea unor activități și astfel este mai implicat în propria învățare (nu învață reguli doar pentru a putea rezolva niște exerciții, ci pentru că cu ajutorul lor poate să se exprime mai bine asupra proiectelor sau intențiilor pe care le are etc.);

✓ elevul este determinat să își mobilizeze un ansamblu de resurse integrate, nu juxtapuse: cunoștințe declarative, cunoștințe procedurale, cunoștințe atitudinale, automatisme, scheme, capacități etc., elevul este implicat într-o situație nouă, nu una în care ar trebui să reproducă ceva iar pe măsură ce avansează în cunoștințe și competențe, elevul își dă seama de drumul pe care l-a parcurs;

✓ prin realizarea proiectelor/ activităților cu un produs final concret sau un simplu schimb verbal, care sunt și obiectul evaluării, cunoștințele pot fi transpuse și în afara clasei;

✓ proiectarea conținuturilor pe unități, care la sfârșit sunt evaluate prin realizarea unui proiect de către elevi (individual sau pe grupe) este în plus cea mai adecvată pentru a exploata potențialitatea didactică specifică internetului, elevii sunt imediat și în mod direct în contact cu un volum imens de documente;

✓ economisesc timp pentru pregătirea orelor, îmi dezvolt gândirea strategică;

✓ îmi oferă mie, cât și elevului, o structură care respectă ierarhia cunoștințelor anterior dobândite;

✓ faptul că nu se au în vedere doar competențele specifice, face munca profesorului (și chiar a unor elevi) puțin mai dificilă. Ca profesor, trebuie să stăpânesc contextele asupra cărora se sprijină activitățile/ proiectele propuse elevilor și evaluarea lor este mai dificilă, cu un grad mai mare de subiectivitate în lipsa unei grile, iar elevii trebuie să se descurce în aceste contexte pentru a realiza într-un mod optim activitățile propuse;

✓ realizez o acțiune complexă, actul didactic este abordat într-o manieră holistică, mai coerentă și mai generalizatoare.

Cum proiectez eficient?

1. Proiectez doar pe baza programei, nu a manualului, deși mă pot ghida după acesta, segmentez contextele de învățare în funcție de nevoile elevilor, vizând competențele specifice precizate în aceasta.

2. Prin proiectare vreau să ofer răspunsuri adaptate grupului țintă și adecvate propriului profil didactic la întrebările majore : Ce fac și de ce fac? Cum fac? Cu ce resurse? Cât de mult am realizat?

3. Când proiectez am mereu în față grupul de elevi – tot ceea ce scriu în proiect să se raporteze la activitățile pe care anticipez că le vor parcurge realmente, proiectarea fiind un act personalizat.

4. Fiecărei competențe specifice îi corespunde o activitate de învățare sau mai multe; DAR o activitate de învățare este propusă pentru o competență specifică și numai una.

5. Realizez o corelație reală stânga – dreapta: competență – activitate – resurse adecvate fiecărei activități, acceptând că modul în care a fost proiectată o secvență poate fi contrazis la aplicarea efectivă.

6. Completez modalitatea de evaluare doar pentru ceea ce estimez că voi evalua în mod real (de ex. dacă o activitate reprezintă tema pentru acasă sau o temă de lucru în clasă și va fi evaluată, marchez acest lucru).

Experiența și dorința cadului didactic de a respecta particularitățile psiho-individuale ale elevilor sunt un factor determinant în realizarea unei proiectări eficiente.

BIBLIOGRAFIE:

1. D. Potolea, Teoria și metodologia currciulumului - Note de curs,
2. Ș. Iosifescu, Management educațional pentru instituțiile de învățământ, MEC, ISE, București, 2001.
3. T. Roxana, S. Cristina, Teoria și metodologia curriculumului, Editura Universității Petrol – Gaze din Ploiești, 2006.

PROFESORUL ÎN CONTEMPORANEITATE

Prof. Marinceaș Marinela Adriana, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

Motto: „Un profesor este asemeni unei lumânări. El se mistuie pe sine pentru a lumina calea altora.”
(Mustafa Kemal Atatürk)

În spatele fiecărui om, bogat sau sărac, celebru sau nu ... se află întotdeauna un dascăl, un mentor înzestrat cu meritul de a fi luminat calea atâtor suflete rătăcite. A fi sau a nu fi profesor?... Aceasta este întrebarea care curge firesc în mințile filologilor de azi și de mâine. Da, o condiție *sine qua non* a meseriei de dascăl o constituie vocația, căci profesorul este un Pygmalion care făurește cu talent, sufletele și mințile adulților de mâine. Tocmai din această rațiune, el nu are voie să greșească și nu-și permite irosirea unui timp care nu se mai întoarce. A fi profesor înseamnă un risc asumat. Să-i înveți pe alții cum să învețe este o operă care implică răbdare, multe ore de studiu, emoție și apoi surâs. Mai mult decât atât, rezultatul muncii unui profesor, nu se poate măsura cantitativ și calitativ, imediat. Consider că un profesor e acela care cunoaște bine vremurile în care trăiește, care percepe cu finețe realitatea vieții, unde nucleul este fapta gingașă și misterioasă, elevul.

Meseria de dascăl înseamnă ardere continuă, an de an, pentru ca la început de septembrie să redevii mentorul, dascălul, călăuza unei noi generații. Între tristeți și bucurii, între aprecieri și repudieri sau ignorări dureroase, între planificări, consilii, inspecții, reforme, schimbări de programe și manuale, perfecționări, serbări de sfârșit de an - se consumă vieți și se scriu destine. Unii strălucesc prin orgolii profesionale și reușite notorii, alții trec anonimi, discreți, dar la fel de eficienți, și toți... rămân dascălii care iau elevul de mână și îl conduc prin marea poveste a cunoașterii și a formării. Pentru ei se cuvine mereu un gând de prețuire, de omagiu. Tinerii de azi au nevoie de acei oameni care să descopere comorile ascunse în sufletele lor și să le scoată la suprafață. Apoi să le folosească pentru binele tuturor și al țării lor. Profesia aceasta cere învățare permanentă, având mereu în minte cuvintele lui Nicolae Iorga: „Un secol de trăiești, un secol înveți, dar nu mereu în aceeași clasă”. A fi un dascăl bun înseamnă să nu uiți că ai fost cândva tânăr. Trebuie să știi să treci diplomatic peste micile greșeli ale celor ce înveți, să te bucuri împreună cu ei de succesele lor, să-i încurajezi continuu dându-le mereu aripi spre viitor. Trebuie să știi să aprinzi în sufletul fiecărui învățăcel și bucuria cunoașterii, dar și bucuria creației!

Pentru a-și îndeplini rolul, cadrul didactic trebuie să fie permanent în mijlocul elevilor, să constituie pentru fiecare dintre ei o personalitate dinamică, entuziasmată. În viziunea lui J. H. Pestalozzi educația trebuie să ajute natura umană să se dezvolte respectând particularitățile individuale. Rolul educației este de a stimula impulsul de afirmare, adică de a activa dezvoltarea, de a face ca „ochiul să vrea să vadă, urechea să vrea să audă, piciorul să vrea să meargă, iar mâna să apuce...La fel inima vrea să creadă și să iubească, spiritul vrea să gândească”. Profesorul este cel care descoperă metode și procedee eficace în formarea fiecărui copil în parte. Calitatea educației oferite de unitatea de învățământ depinde de prestația pedagogică a cadrelor didactice, de atitudinea lor față de schimbare, de calitatea metodelor interactive și procedeele didactice practicate. În condițiile actuale, educația de calitate rămâne în totalitate pe seama cadrelor didactice.

Învățăm, învățăm, învățăm, și niciodată nu vom ști tot! Talentul de dascăl ne permite să le insuflăm copiilor dorința de a ști, curajul de a spune ce gândesc, puterea de a gândi drept, de a nu judeca pe nimeni și puterea de a schimba în bine lumea din jurul lor. Talentul de a fi dascăl ne ajută să gestionăm situațiile critice, să îndrumăm cu dăruire copiii către excelență și, cel mai important, către viață, căci lumea nu aparține celor modești, ci celor care cred în forțele lor.

Profesorul este alcătuit sufletește din iubire, altruism, tinerețe, curiozitate, bucurie, atribute fără de care meseria lui ar fi anodină. Rostul lui este o muncă de Sisif, căci joacă zi de zi rolul vieții, fără cortină, fără sufleur, fără aplauze, în tentativa de a-și apropia noi, și noi actori. Mai mult decât schimbul de informație și circuitul de afecțiune, creează inevitabil între profesor și elevi, învățăm zi de zi, pe nesimțite, unii de la alții.

Vocația de profesor nu se părăsește odată cu lăsarea seriei, ea fiind aspră și plăcută, umilă și mândră, exigentă și liberă, o meserie în care mediocritatea nu e permisă, o meserie care epuizează și înviează, dificilă și plină de farmec deopotrivă. Puține profesii cer atât de multă competență, dăruire și umanism, precum cea de educator, pentru că doar în câteva se lucrează cu un material atât de prețios, de complicat și de sensibil precum omul în devenire. Ancorat în prezent, întrezărind viitorul și sondând dimensiunile posibile ale personalității, educatorul instruieste, educă, indeamnă, dirijează, cultivă, corectează, perfecționează și evaluează neîncetat procesul formării și desăvârșirii calităților necesare omului de mâine.

Profesorului i se impune astăzi să coboare de pe înaltul pedestal al catedrei, în rândul elevilor săi, să cunoască fiecare fibră a personalității lor și să descopere în ei dorința de a ști. Fără doar și poate, misiunea profesorului nu este deloc ușoară, el fiind responsabil de edificarea viitorului umanității, dar roadele pe care le culege și ni le dăruiește mai târziu, sunt deosebite, oamenii. Prin felul sau de a fi sau de a nu fi, prin comportamente și atitudini, profesorul apropie ori îndepărtează copiii: motivează, pedepsește, povățuiește, blamează, încurajează, demotivează etc.

Prin dăruirea cu care își exercită atribuțiile, prin cunoștințele și competențele sale, prin modul în care structurează în ansamblu intervenția educativă, profesorul, influențează hotărâtor elevul, sub toate aspectele personalității sale.

În calitatea de profesor de literatură, cred că meseria pe care o practic cu drag, este o continuă provocare, un exercițiu spiritual fără de care n-aș avea sentimentul întregirii ființei. Mă refer la lumea pe care o facem să respire prin literatură, când timpul este suspendat, la inteligența copiilor, la Idei. În ciuda a ceea ce se crede despre tinerii de astăzi, ei sunt mereu sensibili față de nou și față de valori, talentați, cu multe curiozități ontologice.

Dacă putem să vedem în elevi, egalii noștri, să nu-i tratăm ca fiind inferiori, dacă putem să ne bucurăm de inocența, de spontaneitatea lor, de încântarea lor de a descoperi valori frumoase, atunci meseria de profesor e o șansă de a rămâne mereu tânăr, căci ceea ce facem pentru noi, piere odată cu noi, însă ceea ce facem pentru alții și pentru lumea întreagă, rămâne și este etern. Fiți implicați! Modelați în continuare vieți! Priviți, dincolo de chipuri! Îndrumați elevii spre aflarea seminției cunoașterii, și peste toate acestea, fiți oameni cu toată ființa voastră! Fiți...nemuritori! A trăi într-o lume, fără a fi conștienți de rosturile ei, e ca și cum a-i rătăci într-o bibliotecă, fără a atinge nicio carte...

Bibliografie:

1. Allport, G., Structura și dezvoltarea personalității, EDP, București, 1984
2. Zlate, M., Fundamentele psihologiei, Editura XXI, București, 1994
3. Verza, E., Șchiopu, U., Psihologia vârstelor, EDP, București, 1995

EDUCAȚIA PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ A LOCURILOR NATALE CA MOTIVAȚIE A ÎNVĂȚĂRII

Prof. învă. preșcolar Matei Silvia, Școala Gimnazială „Horea” Horea (GPN Mățișești)

Educabilii zilelor noastre fac parte dintr-o societate a cunoașterii în care „educația înseamnă stimularea creativității, curiozității intelectuale, gândirii critice și a receptivității la nou, [...] receptarea diversității și a diferenței, responsabilitate socială ținând seama de interesele comunității”⁴. În acest sens, în educația copiilor se vor avea în vedere consecințele pozitive ale globalizării, astfel că cei mici „trebuie să învețe să devină cetățeni ai planetei, continuând să joace un rol important în viața propriilor națiuni și al comunității locale întrucât fiecare persoană își angajează potențialul în cadrul tradițiilor și al propriei culturi, dar o cultură deschisă spre universalitate”⁵.

Având în vedere aspectele menționate mai sus, specifice erei cunoașterii în contextul globalizării, în acest eseu, propunem un demers care evidențiază modul în care educația pentru dezvoltarea durabilă a locurilor natale ar putea influența pozitiv motivația învățării copiilor încă de la nivel preșcolar.

Urmând exemplul unor folcloriști importanți precum Ovidiu Bîrlea, Mihai Pop, Harry Brauner, împreună cu câțiva elevi de liceu din satul Mățișești, am realizat o cercetare de teren, intervievând câțiva localnici despre obiceiurile de iarnă din sat. Scopul acțiunii a fost acela de a descoperi obiceiurile vechi specifice zonei și de a identifica posibilități de perpetuare a acestora. Astfel am aflat că există obiceiuri legate de colindat, premergătoare Crăciunului (mersul cu Steaua, cu colinda - grupuri de copii mici și grupuri de tineri cu vârste cuprinse între 17-20 de ani) și datini premergătoare Anului Nou (umblatul cu Capra sau cu Plugșorul).

În Ajunul Crăciunului, pe la amiază, copiii – care au între 5 și 12 ani - pornesc prin case cu colinda. Ei colindă colinde scurte, de obicei învățate de la părinți („Astăzi s-a născut Hristos”, „Sus boieri, nu mai dormiți!”, „O, ce veste minunată!”, „Steaua sus răsare”). Sătenii îi servesc cu prăjitură și le oferă bani. Spre seară, un grup de tineri - cu vârste cuprinse între 17-25 de ani - merg la colindat prin casele oamenilor. Aceștia merg cu muzicanți după ei, iar după ce o colindă pe gazdă, ei joacă fetele sau femeile tinere din case. Activitatea lor durează până în dimineața zilei de Crăciun, după ce reușesc să colinde tot satul și chiar și pe alți prieteni din comună. Aceștia primesc bani de la fiecare familie pe care o colindă. Bani strânși sunt folosiți în a doua zi de Crăciun când își încheie colindatul prin organizarea unui joc la Căminul Cultural din sat.

De asemenea, în Ajunul Crăciunului, persoane de vârsta a doua formează mici grupuri și merg colindat la preotul satului, apoi își colindă reciproc familiile. E modul lor de a-și vesti unii altora Nașterea lui Hristos. În ziua de Crăciun se obișnuiește ca, după slujba de la Biserică, să vină moșul cu daruri la copii, iar elevii din ciclul preșcolar și primar colindă în Biserică.

⁴ Ion Albușescu, Horațiu Catalano (coord.), *Sinteze de pedagogia învățământului primar: ghid pentru pregătirea examenelor de titularizare, definitivat și gradul didactic II*, Ed. Didactica Publishing House, București, 2019, p. 18.

⁵ *Ibidem*, p. 28.

În ajunul anului nou grupuri de copii - cu vârste cuprinse între 12-16 ani - merg prin case cu Plugușorul sau cu Capra, urându-le familiilor un an cu prosperitate și sănătate. Ei primesc dulciuri și bani. În situațiile în care nu sunt primiți de gazde, aceștia merg mai departe. Acest lucru se întâmplă rar în sat deoarece sunt copii puțini, iar oamenii îi primesc cu urarea.

Aceste obiceiuri au existat și în urmă cu zeci de ani, dar vârstnicii menționează că timpurile actuale le-au dat o amprentă modernă. În acest sens ni s-a spus că mai demult, în urmă cu cel puțin 50 de ani, grupul colindătorilor de 17-25 de ani era format din 4 băieți și un muzicant (acum merg 20-30 de persoane), atunci umblau 3-4 zile, acum umblă o noapte, în ajunul Crăciunului. În plus, s-a schimbat modul de plată al colindătorilor: pe vremea aceea nu se percepea plată pentru colindă, ci cereale; astăzi se percep bani. În plus obiceiurile de colindat erau transmise de la bunici la nepoți, acum mai învață de la radio sau de pe alte mijloace tehnologice.

Un exemplu de colindă bătrânească, colindată în sat, ne-a spus-o domnul Mateș Petru (de 93 de ani): „Orice veste minunată, / Lângă Viflaim s-arată / C-au născut Fiu, din Duhul Sfânt *bis / Fecioara curată*bis // Mergând Iosif cu Maria / La Vifleiem să se-nscrie / Într-un sălaș, lâng-un oraș, *bis / Născând pe Hristos. *bis // Pe Hristos cel din vecie, / Ce l-au trimis Tatăl mie / Să se nască și să crească *bis / Să ne mântuiască *bis // Păstorii văzură-n zare, / Din cer o lumină mare / Ei fluierau, îngeri cântau *bis / Cu toții se bucurau *bis // Dup-o stea mai luminoasă, / Dintre celea mai aleasă / Trei crai mergeau, daruri duceau *bis /Și-n genunchi cădeau *bis.” Această colindă se mai aude rareori în biserica satului, colindată de domnul Mateș Petru, iar tinerii nu au preluat acest text, ci unul mai simplu, învățat de pe internet.

Din datele culese de pe teren am conștientizat că bătrânii satului sunt melancolici după vremurile de altădată, dorindu-și ca tinerii să le ducă această zestre culturală mai departe. Motivele pentru care tinerii din zonă modifică obiceiurile, le preiau trunchiate sau le dau uitării se datorează atât atracției lor spre tehnologie, cât și faptului că acestea nu par interesante dacă nu sunt evidențiate și îmbrăcate în haina frumosului la grădiniță și la școală. În acest sens, cred că serbările de Crăciun ar putea fi înlocuite cu șezători la care să fie invitați oaspeți vârstnici din sat care ar putea rememora timpurile vechi, încărcate de tradiție.

Adina Glava observă impactul pozitiv pe care îl are colaborarea grădiniței cu o comunitate: „grădinița recunoaște valențele formative pe care comunitatea, mediul socio-cultural din care provin copiii o exercită asupra acestora și ține cont în programele educaționale de toate experiențele de cunoaștere și de viață prilejuite de acestea [...]; aceste programe au ca tendință familiarizarea copiilor cu ambianța culturală a spațiului social căruia acesta îi aparține”⁶. Astfel, la nivel preșcolar, se poate realiza o șezătoare cu tema sărbătorilor de iarnă la care să fie invitați părinți, bunici sau alți vârstnici din sat să colinde și să prezinte obiceiuri de când erau ei copii. Această întâlnire poate fi realizată în format blended learning cu scopul de a o face deschisă spre universalitate, de a-i face pe copii receptivi față de alte culturi. În acest sens vor fi invitați copii de la o grădiniță dintr-o țară străină (ei vor fi invitați online, prin intermediul unei platforme Skype, Zoom etc.).

Șezătoarea va cuprinde două etape: prima – cea în care comunitatea gazdă (copii și vârstnici) își prezintă poezii, colinde sau alte obiceiuri specifice Crăciunului și a doua cea în care comunitatea invitată din altă țară își prezintă și ea colindele, poeziile, obiceiurile caracteristice acestei sărbători. La final se va realiza o sesiune de oferire - primire de impresii despre eveniment. Educatoarea româncă va oferi traducere pentru fiecare comunitate (atât în engleză, cât și în română). În acest mod, întâlnirea culturală va viza cel puțin două domenii de dezvoltare ale copilului: dezvoltarea socio-emoțională și dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii. Primul domeniu va fi dezvoltat ca urmare a faptului că preșcolarii interacționează cu adulții, punând întrebări despre vremurile de altădată, evidențiind-și curiozitatea despre lumea tradițională a satului. În plus, copiii își vor dezvolta „comportamente prosociale de acceptare și respectare a diversității”⁷ întrucât ei intră în contact cu o

⁶ Adina Glava, Cătălin Glava, *Introducere în pedagogia preșcolară*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2002, p. 232.

⁷ Curriculum pentru educație timpurie, 2019, p.19.

cultură diferită de a lor ca limbă, etnie sau credință. Al doilea domeniu va fi atins odată ce preșcolarii vor afla caracteristici structurale și funcționale ale lumii înconjurătoare, caracteristice lumii satului, adică își vor lărgi orizontul de cunoaștere, se vor simți bine și vor putea sesiza asemănări și diferențe între cultura lor și a celorlalți copii. Chiar dacă cele două domenii sunt explicit reprezentate în cadrul acestei activități, consider că și celelalte trei domenii de dezvoltare - specifice educației timpurii - vor fi atinse, existând clare dependențe și interdependențe între ele.

Prin intermediul activității, preșcolarii vor cunoaște obiceiuri care au fost și au dispărut, vor afla cum se descurcau vârstnicii mai demult cu mai puține resurse, dar erau mulțumiți de ceea ce aveau. Vor afla despre greutatea iernilor de altădată și multe altele despre Crăciun, așa cum le vor afla de la comunitatea străină.

După realizarea acestei șezători, cadrul didactic are datoria să facă o sesiune de discuții cu preșcolarii referitoare la ce au văzut, simțit, înțeles sau despre ce nu au înțeles și ar dori să mai vadă/ audă/ simtă. Multă vreme copiii vor discuta despre această întâlnire, vor încerca să imite ceea ce au văzut și auzit, vor pune întrebări referitoare la diferite aspecte observate. Dorința lor de a afla mai multe despre locurile natale, despre obiceiuri și tradiții este raportată la motivația lor de a învăța. Acest aspect îi va sprijini în evoluția lor ulterioară, în clasele mai mari și implicit când vor fi adulți.

Consider că această șezătoare va avea un impact profund asupra copiilor întrucât ei vor fi pregătiți de mici să iubească tradițiile, să dorească să învețe de la vârstnici, poate chiar să îi imite pe aceștia. Prin intermediul acestei întâlniri, copiii vor învăța că trebuie să respecte valorile culturale tradiționale, că e frumos și plăcut să le ducă mai departe, deci va crește motivația învățării, adică o motivație intrinsecă, influențată de atracția lor pentru aceste frumuseți sufletești ale oamenilor.

În concluzie, consider că organizarea unei șezători în sistem blended learning face parte din cadrul activităților instructiv-educative prin care cei mici vor afla informații despre locul natal, își vor interioriza sentimente legate de acestea, își vor construi un sistem cognitiv dornic să interogheze, să afle, să cunoască mai multe despre obiceiurile strămoșești. Astfel, cu ajutorul acestei activități culturale ei vor fi motivați intrinsec să afle date noi despre vremurile vechi (vor pune întrebări acasă bunicii și părinților, vor scormoni prin lăzile de zestre, prin poduri după vechituri). Șezătorea reprezintă imboldul curiozității lor spre cunoaștere, spre motivația învățării. Aceasta le va pune bazele pentru aprecierea și păstrarea tradițiilor, pentru preluarea și transmiterea lor mai departe, adică pentru dezvoltarea durabilă a satului natal.

Dezvoltarea durabilă a locurilor natale se poate realiza doar de către tineri care conștientizează de mici importanța protejării obiceiurilor din locul natal. Ființa lor se impregnează cu plăcerea de a trăi frumos, de a aprecia ceea ce au primit de la vârstnici fiindcă au observat în ei modele coerente și clare de urmat. Demersul propus mai sus nu trebuie să se limiteze doar la nivel preșcolar, ci e necesar să fie continuat la fiecare nivel de școlaritate (primar, gimnazial și liceal). Dacă la grădiniță se pun bazele formării viitorilor tineri interesați de dezvoltarea durabilă a satului, apoi în celelalte clase acest traseu se susține pentru a-l face mai coerent în mintea și în arhitectura gândirii educabililor.

Bibliografie:

1. Albulescu Ion, Catalano Horațiu (coord.), *Sinteze de pedagogia învățământului primar: ghid pentru pregătirea examenelor de titularizare, definitivat și gradul didactic II*, București, Ed. Didactica Publishing House, 2019.
2. Bîrlea Ovidiu, *Folclorul românesc*, vol. I, București, Ed. Minerva, 1981.
3. Curriculum pentru educație timpurie, 2019.
4. Glava Adina, Glava Cătălin, *Introducere în pedagogia preșcolară*, Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 2002.

BUNE PRACTICI PRIVIND METODA PREDĂRII ÎN ECHIPĂ

Prof. în inv. primar Mateș Rodica, Școala Gimnazială „Horea” Horea

Metodele de învățământ reprezintă modalitățile sistematice de lucru de care se pot servi profesorii în activitatea de instruire și elevii în cea de învățare, capabile să conducă la rezolvarea obiectivelor pedagogice propuse.

Alegerea uneia sau alteia din metode de către profesor, depinde de mai mulți factori subiectivi sau obiectivi, cum ar fi: personalitatea profesorului, imaginația și puterea lui de adaptare, competența profesională, capacitatea de reflexie pedagogică și de analiză.

Acumulările cognitive din diversele domenii de cunoaștere, precum și multiplicarea surselor învățământului impun strategii moderne de dimensionare și de structurare a conținuturilor. Se impune o modalitate nouă de selecție a informațiilor, descongestionarea, dar și alte criterii de organizare, ierarhizare, de creare și aplicare cât mai potrivite realității și obiectivelor educaționale privind realizarea unei viziuni integrative, holistice la elevi.

Marshall McLuhan spunea că *elevul viitorului va fi un explorator*. De aceea, el trebuie să fie conștientizat de importanța învățării prin cercetare, prin descoperire, de importanța realizării conexiunilor între diferitele discipline. În contextul societății actuale, orice cucerire științifică trebuie transpusă în termeni didactici.

Predarea în echipă este o metodă didactică modernă care permite promovarea într-o manieră concretă, a interdisciplinarității în învățământ, asigurarea unor sinteze coerente pe o anumită problematică, demersul având și o mare forță formativă asupra elevilor. Practic, este vorba de desfășurarea lecțiilor în condițiile în care nu unul, ci mai multe persoane sunt implicate în actul didactic.

Predarea în echipă este o alternativă, o variantă a activității didactice clasice, care se poate aplica doar la anumite capitole, lecții sau secvențe de lecții, și nu în orice condiții. Activitatea în echipă conduce la anumite avantaje:

- Dezvoltă nu numai un singur tip de relații deja existent, la un alt nivel, între profesor și elev sau între niște elevi și un profesor, ci și noi tipuri de relații interumane mai consistente și organizate într-o manieră coerentă;
- Dezvoltă deprinderea de a învăța cum să învețe, de unde interesul echipelor față de procesul de învățare în care cunoștințele achiziționate de către elevi trebuie să devină cu adevărat proprietatea fiecăruia dintre aceștia;
- Dezvoltă deprinderea de a învăța să schimbi ideile proprii cu cele ale partenerilor și stimulează deschiderea, ca facultate de adaptare la mutațiile care caracterizează cunoașterea și lumea actuală;
- Stabilizează și dezvoltă voința și aptitudinea de a-și gestiona cât mai responsabil propriul timp, cel necesar schimbării și progresului comunității școlare;
- Urmărește acceptarea formării asigurate de parteneri și conștientizarea formării proprii.

Predarea în echipă de cadre didactice presupune:

- Existența variațiilor în cunoștințe, competența și capacitățile profesorilor;
- Exercițarea asupra elevilor a unei influențe pedagogice mai diverse;
- Procesul de învățare este abordat mai flexibil;
- Calitățile umane, în special cele de comunicare, sunt predominante în echipă;
- Schimbarea ritmului, a stilului de predare are darul de a capta atenția, de a menține interesul elevilor pe tot parcursul orei;
- Realizarea interdisciplinarității;
- Intervenția complementarității.

Profesorii stabilesc împreună obiective pentru materia pe care trebuie să o predea, proiectează o programă, pregătesc planuri individuale de lecție, curriculum adaptat, plan de intervenție

personalizat (după caz), predau elevilor și evaluează rezultatele. Aceștia împărtășesc opinii, îi provoacă pe elevi să decidă ce abordare este mai bună.

Echipele pot fi echipe pentru o disciplină, pentru o lecție interdisciplinară în cadrul unei școli care se întâlnesc cu un set comun de elevi pe o perioadă extinsă de timp. Profesorii noi pot face echipe cu profesori veterani. Inovațiile sunt încurajate și sunt permise modificări ale dimensiunii, locației și timpului claselor. Diferitele personalități, voci, valori și abordări sporesc interesul, păstrează atenția și împiedică plictiseala.

Lucrând ca o echipă, profesorii modelează respectul față de diferențe, interdependența și abilitățile de rezolvare a conflictelor. Membrii echipei stabilesc împreună obiectivele și conținutul care urmează a fi predat, selectează materiale comune, cum ar fi texte și filme, și concep teste de evaluare pentru toți elevii ținând cont de dezvoltarea cognitivă a elevilor, în special a celor cu cerințe educaționale speciale din clasă.

Predarea în echipă răspândește responsabilitatea, încurajează creativitatea, aprofundează prietenia și construiește comunitatea în rândul profesorilor. Profesorii se completează reciproc. Aceștia împărtășesc perspective, propun noi abordări și pun la încercare ipoteze. Ei învață noi perspective și intuiții, tehnici și valori. Elevii intră în discuții între ei în timp ce dezbate, nu sunt de acord cu premisele sau concluziile, ridică noi întrebări și subliniază consecințele.

Prezența unui alt profesor reduce problemele de personalitate ale profesorilor. În caz de urgență, un membru al echipei poate participa la această problemă în timp ce clasa continuă. Împărtășirea în procesul decizional stimulează încrederea în sine. Pe măsură ce profesorii văd că se îmbunătățește calitatea predării și învățării, stima de sine crește.

Desigur, predarea în echipă nu este singurul răspuns la toate problemele care afectează profesorii și elevii. Aceasta necesită planificare, management calificat, dorința de a schimba riscul și chiar eșecul, umilința, spiritul deschis, imaginația și creativitatea. Dar rezultatele merită.

Lucrul în echipă îmbunătățește calitatea predării, deoarece diverși specialiști abordează același subiect din diferite unghiuri: teorie și practică, trecut și prezent, diferite genuri sau origini etnice. Nivelul forței de învățătură este combinat, iar slăbiciunile sunt remediate. Profesorii „săraci” pot fi observați, criticați și îmbunătățiți de ceilalți membri ai echipei într-un context neretenționat și de susținere. Evaluarea făcută de o echipă de profesori va fi mai vizibilă și mai echilibrată decât introspecția și autoevaluarea unui profesor individual.

Acest ”parteneriat în predare” reprezintă un mijloc de asistență acordată profesorilor de alți profesori când se introduc metode de lucru noi.

Partener poate fi:

- un coleg de aceeași specialitate, cu o experiență educativă mai bogată (care poate juca rol de îndrumător);

- un coleg cu o altă specializare, de obicei una înrudită.

Eficiența unui parteneriat depinde de :

- evaluarea eficienței profesorului;
- predarea în echipă a unor teme ce se pretează la abordări interdisciplinare. Se propun ca principale strategii de acțiune didactică și respectiv de formare continuă a cadrelor didactice:

- Învățarea prin interacțiune;
- Negocierea obiectivelor propuse în activitate;
- Folosirea demonstrației, aplicării și a feedback-ului;
- Valorizarea evaluării permanente prin procedee variate;
- Asigurarea unui sprijin constant în predare-învățare

Un exemplu de predare în echipă este între profesorul care predă la clasă și profesorul itinerant, care asigură programul de sprijin pentru elevii cu cerințe educaționale specială dintr-o clasă.

Bibliografie:

1. Cerghit Ioan, „Metode de învățământ”, ediția a III-a, București, Editura Didactică și Pedagogică R.A., 1997;
2. Cerghit Ioan, Neacșu Ioan, Negreț-Dobridor Ion, Pânișoară Ion Ovidiu, „Prelegeri pedagogice” Iași, Editura Polirom, 2001;
3. A. Neculău „Dinamica grupului și a echipei”, Iași, Editura Polirom, 2077

GESTIONAREA TIMPULUI ȘCOLAR LA MATEMATICĂ - O PREMISĂ PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A SOCIETĂȚII ROMÂNEȘTI

Prof. Pop Delia Anca, Colegiul Național „Inochentie Micu Clain” Blaj

Motto: „Începe prin a face ce e necesar, apoi ceea ce e posibil și apoi dintr-o dată te vei trezi că faci imposibilul”. (Sf. Francis de Asisi)

Știința trebuie să aibă un rol din ce în ce mai important în asigurarea dezvoltării durabile prin creșterea eficienței utilizării resurselor, prin dezvoltarea unor noi tehnologii, ecologice, de productivitate ridicată și cu consumuri materiale și energetice reduse, prin identificare unor noi resurse etc. Știința trebuie privită ca o componentă esențială în procesul de restructurare a societății și economiei pentru asigurarea dezvoltării durabile. Evaluarea științifică a condițiilor actuale și a perspectivelor potențiale, bazată pe inovațiile științifice existente și în curs de dezvoltare trebuie să stea la baza procesului de elaborare a politicilor de dezvoltare.

Matematica este acceptată ca o știință, una în care noțiunile și legăturile dintre noțiuni sunt definite și demonstrate cu mare precizie. Învățarea în acest domeniu creează perseverență, voință, răbdare, putere de sinteză, intuiție, spirit de inventivitate. Un învățământ matematic bine conceput oferă atât o cunoaștere activă a noțiunilor de bază ale matematicii cât și posibilitatea aplicării ei în activitatea ulterioară în școală, dar și în viața de zi cu zi.

În învățământul modern al matematicii se impune, mai întâi o intuiție activă, elevul învățând nu atât prin urmărirea demonstrațiilor cu materiale didactice pe care le are profesorul, cât prin efectuarea directă a unor operații concrete, cu ajutorul acestor materiale.

Una dintre problemele cu care ne confruntăm cel mai des este lipsa timpului. Timpul este o resursă limitată, iar pentru a fi eficienți și productivi, este esențial să învățăm și să punem în aplicare câteva strategii de gestionare a timpului.

Cel mai eficient start al gestionării eficiente a timpului este să decizi care activități au prioritate și care mai pot aștepta.

Gestionarea timpului școlar la matematică presupune folosirea eficientă a orelor de matematică, dar și gestionarea volumului temelor pentru acasă.

Desigur că, aici părerile sunt împărțite, iar tema pentru acasă a creat multe dispute de-a lungul timpului. Cred că, volumul temelor pentru acasă ar trebui să țină cont și de acei elevi silitori, care fac tot le li se cere, la toate materiile. Deși aceștia sunt tot mai puțini, este bine să ținem cont că ei pot ajunge rapid în stadiul de burnout, neștiind cum să cuprindă un volum mare de materie, cum să își facă temele, dar să se și joace pe calculator, cum să facă față orelor de curs? Toate într-o singură zi?!

O modalitate de eficientizare a timpului, în cadrul orelor de matematică, este folosirea din când în când a orelor la dispoziția profesorului pentru rezolvarea unor aplicații practice. De exemplu, la clasa a V-a se pot efectua activități care să cuprindă aspecte practice:

- Efectuarea de măsurători în clasă, sau în curtea școlii pentru a afla lungimea, lățimea, perimetrul.
- Efectuarea de măsurători pentru a afla capacitatea unor vase.
- Realizarea unor rețete de suc, salată de fructe în care se folosesc fracții dintr-un întreg sau procente.

Multe dintre momentele în care îi surprindem pe elevi stresați sau abătuți, pot proveni dintr-o gestionare deficitară a timpului, ce a dus la imposibilitatea de a onora anumite angajamente. Iar dacă pentru noi, adulții, managementul timpului este un subiect dificil – cum este oare pentru copii? În ceea ce privește evaluarea la matematică – care poate fi destul de stresantă pentru elevi, una dintre metodele de evaluare alternativă este portofoliul. Acesta reprezintă și o modalitate de evaluare pe o perioadă mai îndelungată de timp, care reflectă evoluția elevului pe mai multe planuri și prin care se poate diminua factorul de stres.

Portofoliul este, așadar, o selecție realizată de către elev împreună cu cadrul didactic a celor mai reprezentative produse ale activității sale într-o anumită perioadă de timp, incluzând aspecte esențiale cognitive, afective și psihomotorii ale dezvoltării elevului.

Elevul este implicat direct și asumat în procesul de evaluare, criteriile de evaluare sunt cunoscute încă de la începutul procesului, presiunea timpului limitat este anulată, conține reușitele activității elevului, profesorul înregistrând progresele acestuia la intervale de timp.

Exemple de teme pentru portofoliu, care pot îmbina cu succes, cunoștințele teoretice cu cele practice:

- 1) Aveți 15 invitați la masă. Presupunând că tot ce serviți (aperitive, felul întâi, felul doi, prăjituri), selectați rețete pentru mâncarea pe care doriți să o oferiți, faceți listă cu ingredientele necesare (cantitate, sau număr de produse), calculați prețul pentru fiecare ingredient, costul unei rețete și costul total al mesei organizate.
- 2) Vă plănuți o excursie în Europa. Veți face calcule referitoare la distanța parcursă, costul total al excursiei. Prezentați informații despre moneda țării respective, rata de schimb și calculați costurile excursiei atât în lei, cât și în moneda țării respective.

Prin utilizarea acestei metode alternative de evaluare, elevul devine parte integrantă a sistemului de învățare și evaluare și își poate urmări gradual calitățile, defectele, plusurile și minusurile pe care le are.

Îmbinarea metodelor moderne cu cele tradiționale trebuie să se facă firesc și natural. Profesorul trebuie să găsească mijloacele cele mai potrivite pentru a îmbina aspectele teoretice cu cele practice și astfel să atragă elevii în studiul matematicii.

Matematica, alături de alte științe, poate crea acea structură interioară, care poate face ca elevii să devină oameni mai eficienți, mai ordonați, mai creativi.

Prin studiul matematicii, dar și prin gestionarea eficientă a timpului școlar la matematică, elevii de azi pot deveni viitori cetățeni responsabili, care vor contribui la dezvoltarea durabilă a societății românești.

Bibliografie:

1. Bari, I., Globalizare și probleme globale, Editura Economică, București, 2001;
2. <http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/dd-ro/>
3. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/34_39_Matematica%20si%20educatia%20pentru%20dezvoltare%20durabila.pdf
4. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0263_RO.html

COMUNICAREA DIDACTICĂ

Prof. inv. primar, Suciu Florina Otilia, Școala Gimnazială Sânger, Jud. Mureș

Comunicarea didactică se realizează în mod organizat și în instituții specializate, de anumite persoane, cu o pregătire specială, care transmit cunoștințe, formează deprinderi, atitudini, inițiază activități în vederea educării generației tinere.

O definiție a comunicării didactice ne oferă L. Iacob (1998, p. 190): „este o comunicare instrumentală direct implicată în susținerea unui proces sistematic de învățare”.

Educația se realizează, așadar, nu numai în instituții specializate, ca proces organizat de influență, ci și în familie, în grupurile de copii, în organizații confesionale, cluburi, etc.

Actele de comunicare prin care influențăm pe ceilalți, indiferent dacă sunt organizate sau nu, dacă se desfășoară în instituții specializate sau nu, intră în sfera largă a *comunicării educaționale*.

Putem spune că orice formă de comunicare didactică este și o formă de comunicare educațională. Profesorul realizează o comunicare didactică cu elevii săi dar, în același timp, el realizează și o comunicare educațională.

Sfera conceptului de comunicare educațională este mult mai largă decât sfera conceptului de comunicare didactică.

Blocaje ale comunicării didactice

Comunicarea didactică beneficiază din plin de atuurile pe care particularitățile clasei școlare le oferă: grup organizat, nivel intelectual, atitudinal și de interese aproximativ egal, monitorizare permanentă din partea unor persoane autorizate și competente.

Observația curentă și simțul comun ne atrag atenția că obstacolele care stau în fața oricărei comunicări și, deci, și a comunicării didactice sunt de o mare diversitate: nu putem comunica cu un elev pentru că este obosit și bolnav, pentru că are dificultăți de concentrare, pentru că are vocabular sărac, pentru că este marginalizat de colegi, pentru că se crede persecutat de profesor, etc. O încercare de sistematizare a blocajelor comunicării didactice trebuie să ia în considerare elementele structurale ale comunicării. Comunicarea didactică este o relație între profesor și elev prin intermediul mesajului care circulă de la unul la celălalt prin intermediul unui canal. Orice disonanță în raport cu funcționarea normală, în perimetrul fiecăruia dintre aceste elemente, poate constitui un obstacol în calea realizării unei comunicări didactice cât mai eficiente. Așadar, am putea propune drept criterii de sistematizare a blocajelor comunicării didactice natura elementului structural afectat într-o relație de comunicare. Vom distinge: blocaje determinate de caracteristicile persoanei angajate în comunicarea didactică (profesorul pe de o parte, elevul pe de alta); blocaje determinate de relațiile social-valorice existente între participanții la relația de comunicare didactică; blocaje determinate de canalul de transmisie; blocaje determinate de particularitățile domeniului în care se realizează comunicarea didactică.

Mă voi opri doar la blocaje determinate de caracteristicile persoanei și comunicarea didactică. Orice individ care comunică este direct implicat în situația de comunicare, angajându-se în ea cu toată personalitatea sa și cu propriul sistem de nevoi care-i determină motivațiile. Este firesc să ne gândim și în situația de comunicare didactică că elementele de personalitate atât ale profesorului cât și ale elevului sunt factori psihologici care își pun amprenta asupra relației de comunicare dintre cei doi actori. La rigoare, atunci când vorbim despre caracteristicile persoanelor care comunică, am putea avea în vedere și anumite probleme de ordin fizic și fiziologic (diferite deficiențe senzoriale, oboseala, surmenajul) care pot produce distorsiuni în comunicarea didactică. Nu ne vom opri asupra acestor aspecte însă este evident că profesorul trebuie să cunoască problemele de această natură cu care se confruntă unii elevi și să țină seama de ele în stabilirea relației comunicative cu aceștia.

Este interesant însă să urmărim modul în care pot interveni factorii psihologici și îndeosebi factorii de personalitate în perturbarea comunicării profesor-elev. Profesorul exprimă în cursul relației comunicative cu elevul modul său de a fi, atitudinile și interesele sale, obișnuințele și stereotipurile, gradul de deschidere către partener, încărcătura afectivă, umorul, agreabilitatea etc.

Calitatea relației de comunicare are de suferit dacă profesorul prezintă trăsături de personalitate negative. Trăsături precum: superficialitatea, narcisismul, agresivitatea (verbală, gestuală), cinismul, încăpățănarea, apatia, indiferența, rigiditatea, autoritarismul pot determina distorsiuni ale mesajului și pot conduce chiar la blocarea comunicării. Elevii apreciază în mod deosebit la profesori amabilitatea, deschiderea, capacitatea de a înțelege problemele lor, dorința de a ajuta, stăpânirea de sine și detestă sarcasmul, spiritul de dominație, ironia.

Relația de comunicare profesor-elev este afectată dacă elevul se simte amenințat, luat peste picior, ridiculizat. Pe de altă parte și elevul se angajează în relația de comunicare cu anumite trăsături de personalitate ce trebuie luate în considerare de către profesor. Îndeosebi diferențele pe linia introversiune - extraversiune sunt determinante în comunicare. Introvertiții, orientați către sine și către relație nu acceptă și nu se angajează cu adevărat într-o sarcină decât dacă relația este pozitivă. Elevi au nevoie de valorizare, de recunoaștere a muncii lor din partea profesorului. Altfel, se obțin atitudini de retragere, evitare sau chiar de opoziție pentru că elevul se va considera neînțeles de profesorul său. În același timp, extravertiții, orientați către acțiune, se preocupă mai puțin de persoane, de relații și de profunzimea relațiilor. În aceste condiții, elevii extravertiți se adaptează mai ușor diferitelor stiluri de comunicare, sunt mai receptivi la dialogul inițiat de profesor, inițiază ei înșiși acte de comunicare.

Referindu-ne la obstacolele determinate de caracteristicile persoanei care intră în relație de comunicare cu alta, o serie de studii au atras atenția asupra *atitudinii individualiste, egocentrice*. Atitudinea și comportamentul individualist, egocentric înseamnă o centrare excesivă a individului asupra lui însuși, asupra acțiunilor sale și rezultatelor lor, în indiferență dacă nu chiar în disprețul celorlalți și atitudinilor lor. Ne dăm lesne seama că atitudinile și comportamentele individualiste, egocentrismul în general înseamnă un obstacol serios în calea comunicării. Dialogul cu individul centrat pe sine însuși devine greoi dacă nu chiar imposibil.

Consecințele atitudinii egocentrice pot fi determinate și pentru nivelul comunicării didactice. În primul rând, atitudinea egocentrică este însoțită aproape întotdeauna de o *falsă cunoaștere de sine*. Cine se vede numai pe sine și nu se compară cu ceilalți nu poate avea o imagine reală cu privire la calitățile și la defectele sale. A intra în relație de comunicare cu ceilalți presupune o cunoaștere adecvată a posibilităților și limitelor proprii. În al doilea rând, atitudinea egocentrică aduce cu sine o *exacerbare a sinelui*. Pentru individualist, tot ceea ce gândește, tot ceea ce spune și tot ceea ce face este bun și nu poate fi pus în discuție critică. De aici, o redusă disponibilitate de dialog cu ceilalți. În al treilea rând, atitudinea egocentrică este însoțită de *neîncrederea în ceilalți*. Indiferența față de ceilalți este dublată, de multe ori, de lipsa de încredere în celelalte persoane, aceasta ducând la slaba cooperare cu membrii grupului și, uneori, o marginalizare a persoanei individualiste de către grup.

Bibliografie:

1. Bălan A. coord., „Consiliere educațională – Ghid metodologic pentru orele de dirigentie și consiliere”, Ed. SC Pisinete SRL, Cluj Napoca, 2003;
2. Agabrian, Mircea; Millea, Vlad, (2005), „Parteneriate școală-familie-comunitate: studiu de caz”, Institutul European, Iași, 2004;
3. Pânișoară, Ion Ovidiu, (2003), „Comunicarea eficientă-Metode de interacțiune educațională”, Editura Polirom, București.

CUNOAȘTEREA ELEVULUI, O NECESITATE ÎN EDUCAȚIE PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ

Institutor Vințan Eniko, Liceul Tehnologic „Dorin Pavel” Alba Iulia

*Motto: „Nu poți forța o plantă să crească încercând să o tragi de frunze;
Ceea ce poți face este să creezi mediul propice în care poate prospera”.*

Cunoașterea elevului nu este o problemă nouă, dar e mereu actuală și prezintă o importanță deosebită în procesul instructiv-educativ fiind o etapă premergătoare în procesul de educație pentru dezvoltare durabilă. Datoria cadrelor didactice este de a crea premisele și condițiile optime pentru valorificarea potentialului psihologic de care dispune fiecare elev. Cunoașterea particularităților psiho-individuale ale elevilor constituie necesitatea de bază pentru un management optim la nivelul clasei de elevi. Identificarea particularităților fiecărui copil, a disponibilităților, a progreselor înregistrate periodic favorizează adaptarea, reglarea procesului de instrucție și educație astfel încât să răspundă optim nevoilor fiecărui elev și să asigure șanse egale de dezvoltare tuturor copiilor. Am convingerea că le vom fi de folos copiilor care ne sunt elevi, doar în măsura în care vom fi atenți la ei, la nevoile, calitățile și interesele lor, la ceea ce contează cel mai mult pentru ei: să fie ascultați cu răbdare și înțeleși cu dragoste.

Cunoașterea elevului, din punct de vedere psihopedagogic, este o activitate științifică și presupune o mare responsabilitate din partea specialiștilor interesați pentru formarea și dezvoltarea copilului.

Cunoașterea psihologică a copilului școlar este necesară și importantă, ea venind în sprijinul cadrelor didactice care trebuie să aplice principiul tratării individuale a copilului, sporind astfel eficiența muncii educative. Pentru a obține rezultate deosebite în procesul educativ, învățătorii trebuie să-i cunoască pe copii și cunoscându-i să-i educe. Procesul instructiv-educativ din școală oferă posibilitatea descoperirii trăsăturilor pozitive pe care le dezvoltă și diminuării celor negative.

Cunoașterea acestor particularități din viața copiilor este deosebit de importantă. De multe ori părinții ascund problemele din familie sau chiar refuză să recunoască adevărul și învinuiesc pe nedrept copilul. Atunci, desenul copilului este un mijloc la îndemâna învățătorului prin intermediul căruia poate să afle și să cunoască drama prin care trece.

Este important ca învățătorul să cunoască ce relații există în sânul familiei, să-i cunoască bine pe părinți pentru că numai așa va putea să ferească elevul de influența nefavorabilă a unor părinți autoritari, hiperprotectori, indulgenți, severi, agresivi.

Insuccesul școlar al unor copii nu se datorează intelectului scăzut, ci suferinței psihice, unei depresii care nu le permite să dea randament.

Cunoscând necazul fiecăruia, învățătorul îl poate aborda pe fiecare în așa fel încât să-l ajute să treacă peste problema sa, să se împace cu situația, să o accepte, să aibă înțelegere chiar pentru problemele din familie. Elevul va fi ajutat să se integreze cu succes în activitatea școlară și să obțină rezultate bune la învățătură.

Fiecare elev trebuie încurajat să utilizeze tipul de inteligență preferat atunci când învață. Elevii își amintesc mai bine materialele dacă le-au învățat în modul lor specific. Adesea sunt copii etichetați ca având dificultăți de învățare sau hiperactivitate, dar în realitate nu sunt implicați în învățare printr-o sarcină adaptată tipului de inteligență.

Această temă de o largă complexitate comportă o varietate de debateri, de completări și interpretări.

Sugestiile oferite de prezenta abordare nu trebuie considerate ca niște soluții stricte și închise, ci sunt menite să stimuleze imaginația creativă a fiecărui învățător în munca sa de modelare a personalității umane.

„Este bine sau nu ca învățătorul să dețină cât mai multe informații despre elevii săi?”

Răspunsul apare în mod firesc: „Depinde ce face el cu acestea.”

Concluzie: Dezvoltarea durabilă înseamnă dragostea pentru educație, cunoaștere și bun simț.

Bibliografie:

Allport, G., Structura și dezvoltarea personalității, București, E.D.P, 1991

Ausubel, D., Robinson, F., Învățarea în școală. O introducere în psihologia pedagogică, București, E.D.P, 1981

Zlate, M., Eul și personalitatea, București, Ed. Trei, 2000

SECȚIUNEA II PROIECTE, PARTENERIATE,
SCHIMBURI DE EXPERINȚĂ-EXEMPLE DE BUNE
PRACTICI, DE CREATIVITATE DIDACTICĂ

PROIECT EDUCAȚIONAL ~ ÎMPREUNĂ PUTEM FI O ECHIPĂ.~

Profesor Manea Mirela-Alina, Colegiul Tehnic Auto „Traian Vuia” Focșani, Jud Vrancea

Titlul proiectului: *Împreună putem fi o echipă.*

Tipul proiectului: nonformal

Domeniul în care se încadrează proiectul: educație civică, voluntariat, proiecte caritabile în vederea unei dezvoltări durabile a societății

Inițiator al proiectului: Colegiul Tehnic Auto ”Traian Vuia” Focșani, profesor Manea Mirela Alina
Colaboratori:

- Inspectoratul Școlar Județean Vrancea

Beneficiari: Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă ”Elena Doamna”, comunitatea locală

Argument:

Pentru a ne simți parte integrantă și activă a societății contemporane, devine o necesitate implicarea în problemele semenilor noștri, în vederea înțelegerii acestora și a unei dezvoltări durabile a lumii în care trăim.

Astfel, la baza unei educații solide se află dorința de a ajuta, de a fi tolerant cu cei din jur, de a avea o atitudine deschisă spre munca în echipă și de a încerca să cunoaștem dificultățile celor din jurul nostru (ale persoanelor cu nevoi speciale, cu dizabilități, etc).

Activitățile propuse dezvoltă interesul pentru voluntariat, facilitând implicarea adolescentului în comunitatea căreia îi aparține, trezindu-i sensibilitatea față de nevoile celorlalți.

Obiectivul general/Scopul:

Conștientizarea elevilor în legătură cu necesitatea de a participa la acțiuni de voluntariat și de a socializa cu elevii cu CES

Obiective specifice:

- Descoperirea problemelor societății în care trăim în vederea unei dezvoltări durabile a acesteia;
- Implicarea activă în ameliorarea comunității din care faci parte;
- Dobândirea abilităților de comunicare și socializare;
- Deschiderea spre activități de voluntariat;
- Cultivarea respectului față de semenii;
- Dezvoltarea spiritului tolerant;
- Valorificarea talentului și a aptitudinilor artistice ale elevilor, prin participarea la ateliere de creație;
- Stabilirea de contacte cu elevi și profesori de la altă școală;
- Petrecerea timpului liber în mod plăcut, interesant și util;
- Implicarea unui număr cât mai mare de elevi și cadre didactice în activitățile școlii;
- Promovarea rezultatelor valoroase ale copiilor în spațiul școlii și în cel al comunităților din care fac parte.

Grupul țintă:

- Elevi , cadre didactice, părinți, membri ai comunității implicați în proiect.

Durata proiectului: pe parcursul unui an școlar

Modalități de monitorizare și evaluare

- Monitorizarea permanentă a activităților derulate.
- Articole pe site-ul școlii și în presa locală despre tematica ,și rezultatele proiectului.

Beneficiarii direcți și indirecti ai proiectului:

- Elevi;
- Părinți
- Cadre didactice;

- Comunitatea locală.

Impactul estimat al implementării proiectului asupra grupului țintă, asupra școlii și asupra

Elevii își vor forma și valorifica competențe în planul relaționării și responsabilizării proprii. Prin derularea activităților se va crea un climat de înțelegere, toleranță, comunicare empatică.

Continuitatea/sustenabilitatea proiectului:

Prezentul proiect are în spate experiențe dobândite în urma participării la activități de voluntariat realizate de cadrele didactice ale liceului nostru împreună cu elevii și diverse ONG-uri. Activitățile s-au bucurat de un interes deosebit din partea elevilor care s-au implicat și care au descoperit și o altă față a comunității din care fac parte, trecând dincolo de prejudecăți și etichete. Sperăm ca elevii și cadrele didactice partenere vor descoperi aceeași mulțumire și empatie față de zâmbetul adus pe chipul semenilor și vor participa în continuare la proiectul nostru. În funcție de feed-back-ul primit și de implicare celorlalți sperăm ca pe viitor să diversificăm activitățile propuse.

Descrierea activităților

Activitatea nr. 1 *Conducători auto, dar nu pe șosea!*

Activitatea se desfășoară în cadrul C.T.A. "T.Vuia" care deține un simulator auto. Sub îndrumarea profesorilor ingineri, elevii invitați și elevii colegiului au ocazia să afle informații tehnice cu privire la funcționarea unui motor și să ia primele lecții de conducere a unui automobil. Fiecare elev are posibilitatea să încerce simulatorul auto. La activitate participă elevi din clasele a XI-a și a XII-a.

Activitatea nr. 2 *Vizită la S.C. Vase Emailate Focșani*

Elevii și profesorii celor două școli partenere vor vizita împreună fabrica menționată, ca o activitate practică în contextul unor lecții care vizează alegerea unei cariere. Elevii au posibilitatea să adreseze diverse întrebări personalului fabricii și să observe atât procesul tehnologic, cât și resursa umană implicată.

Activitatea nr. 3 *„Sportul ne unește.”*

Această activitate sportivă se va desfășura în cadrul C.Ș.E.I. "Elena Doamna" Focșani. Profesorii de educație fizică de la cele două școli vor forma echipe mixte de elevi care vor juca un meci de fotbal, încurajându-se atitudinea fair play.

Activitatea nr. 4 Diseminarea rezultatelor proiectului.

Se vor evidenția punctele tari ale proiectului, dificultățile întâmpinate în desfășurarea acestui proiect; se analizează gradul de atingere al obiectivelor propuse. De asemenea, partenerii își vor exprima părerile în legătură cu acest proiect (organizare, implicare, rezultate). Se vor aplica elevilor implicați în proiect chestionare de monitorizare și evaluare privind participarea în cadrul proiectului. Se vor analiza chestionarele aplicate.

Activitatea de diseminare urmărește dacă rezultatele proiectului sunt utile inițierii altor proiecte asemănătoare sau unor activități în viitor.

ROLUL INOVAȚIEI ÎN DEZVOLTAREA DURABILĂ

Prof. Mureșan Laura Elena, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

Dacă la început dezvoltarea durabilă a fost gândită ca o soluție la criza ecologică și căuta în primul rând prezervarea calității mediului înconjurător, în prezent conceptul s-a extins asupra calității și sub aspect economic și social. Dezvoltarea economiei românești din ultimele decenii se datorează într-o mare măsură evoluției pozitive din industrie, inovația fiind motorul principal al creșterii economice în economia globală de astăzi.

În prezent, România parcurge o perioadă marcată de provocări și procese legate de tranziția la o economie verde și creșterea calității vieții. Unul dintre cei trei piloni prin care Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă se structurează a fost creșterea economică la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate iar obiectivul 9 se referă la industrie, inovație și infrastructură scopul fiind construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației. Domeniul transporturilor este considerat prioritar în contextul planurilor de dezvoltare a României, date fiind relațiile sale de interdependență cu celelalte ramuri ale economiei naționale, valoarea serviciilor oferite pentru populație și impactul considerabil asupra mediului. Cu toate că inovația este încă la un nivel scăzut în România prin comparație inclusiv cu statele din Europa Centrală și de Est sectorul IT&C se numără printre sectoarele care au adus valoare adăugată în economie prin deschiderea către inovare, cercetare și dezvoltare. Crearea de valoare prin inovație și cercetare a devenit pilonul central al noii lumi digitale iar inovația a fost și rămâne o prioritate pentru majoritatea întreprinderilor devenind un factor de progres social, economic și ecologic.

Disciplina informatică ofera elevilor posibilitatea de a-și dezvolta competențele ce țin de algoritmizarea situațiilor și problemelor vieții reale pentru o soluționare optimă precum și modelarea cu ajutorul instrumentelor informatice a obiectelor, proceselor, fenomenelor și evenimentelor. Creativitatea elevilor poate fi stimulată prin implicarea acestora

în proiecte în cadrul cărora să aplice în practică ceea ce au învățat la informatică, matematică, fizică, chimie și biologie.

În acest sens, elevii din echipa de robotica Xeo Academy de la Colegiul Național “Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia au participat la concursul First Lego League Challenge 2021-2022 organizat la nivel național de către Asociația pentru educație STEM creativă (CRESTEM), provocarea acestui sezon fiind CARGO CONNECT. În cadrul acestei competiții, pregătindu-se pentru provocările acestui sezon copiii au învățat despre modul în care marfa este transportată, sortată și livrată la destinațiile potrivite. Pe măsură ce sistemele de transport sunt tot mai solicitate, copiii trebuie să regândească modul în care bunurile sunt transportate dintr-un loc în altul. Prin intermediul provocărilor din acest sezon elevii au putut aplica cunoștințele dobândite la matematica, fizica și informatică.

Pe timpul perioadei de pregătire, elevii au fost implicați în cercetare, rezolvare de probleme, programare și inginerie. Au construit și programat un robot LEGO Education SPIKE Prime și au dezvoltat un proiect de cercetare al cărui obiectiv a fost identificarea și rezolvarea unei probleme din lumea reală privind transportul de marfă.

Membrii echipei s-au pregătit pentru patru probe: proiectarea robotului, proba de robotică, proiectul de inovare și valorile fundamentale.

La primele două probe a contat modul de proiectare a robotului și programarea acestuia astfel încât să rezolve în mod autonom niște misiuni pe planșa de joc, misiuni care erau strâns legate de tema sezonului. În cadrul probei de valori fundamentale elevii au demonstrat că lucrează bine în echipă, se ajută și colaborează atât

cu colegii din echipa cât și cu copiii din alte echipe.

Provocarea proiectului de inovare a fost identificarea unei probleme privind transportul de marfă și găsirea unei soluții inovatoare pentru această problemă. În etapa de cercetare, elevii au analizat transportul mărfurilor din punct de vedere al eficienței, al siguranței, al accesibilității și al conexiunilor.

Pentru analiza eficienței transporturilor, elevii au avut în vedere costurile, timpul necesar și energia utilizată. Atunci când au analizat siguranța transporturilor de marfă au ținut cont de siguranța oamenilor care conduc diferite forme de transport, încărcarea și descărcarea mărfurilor, diferitele metode de transport ale mărfurilor și infrastructura utilizată în transporturi. În acest caz au făcut o paralelă cu situația existentă în județul nostru unde, în zonele greu accesibile, există familii la care nu se poate ajunge decât pe jos. Un alt criteriu avut în vedere a fost accesibilitatea și din nou s-a mers la situația concretă existentă în județul nostru, în zona de munte, unde firmele de transport ajung destul de greu. La finalul acestei etape elevii au hotărât că problema pe care o vor rezolva și pentru care au găsit o soluție inovatoare este cea a transportului de marfă în zonele greu accesibile din județul nostru.

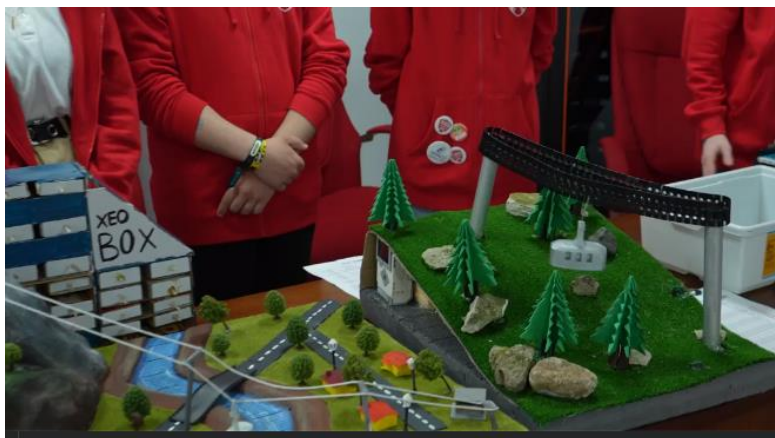
Soluția inovatoare identificată a fost aceea a realizării unui sistem easybox care va fi implementat în zonele greu accesibile cu ajutorul unui sistem tip funicular rezolvând astfel atât problema siguranței cât și problema accesibilității.

În etapa de documentare elevii au purtat discuții cu specialiști din cadrul firmelor de curierat, cu profesorii de fizică din școală precum și cu posibili beneficiari ai sistemului de transport găsit.

După etapa de documentare elevii au trecut la implementarea proiectului și au realizat o machetă a zonei muntoase precum și machetă la scară mai mare pentru principalul element al proiectului. Elementele amplasate pe machetă au fost realizate cu ajutorul unei imprimante 3D. Odată finalizat proiectul, elevii l-au prezentat părinților, colegilor și elevilor de la echipa de robotică Xeo.

Etapa regională a competiției de robotică First Lego League s-a desfășurat online iar echipa Xeo Academy a Colegiului Național “Horea, Cloșca și Crișan” a obținut Premiul pentru Proiectul de cercetare și Premiul pentru Performanța robotului – locul I precum și calificarea la etapa națională.

A urmat apoi etapa națională a competiției care s-a desfășurat la Universitatea Politehnică București iar echipa noastră a obținut locul III la categoria valori fundamentale.

Bibliografie:

1. https://ro.wikipedia.org/wiki/Dezvoltare_durabil%C4%83, accesat la data de 07.12.2022
2. <https://www.zf.ro/info/inovatia-va-face-diferenta-cum-se-vor-adapta-in-noua-economie-globala-industrii-importante-pentru-romania-auto-energie-sau-it-18443608>, accesat la data de 07.12.2022
3. <https://firstlegoleague.ro>, accesat la data de 07.12.2022

A hand holding a small globe with a green landscape, wind turbines, and a rainbow, symbolizing environmental protection and sustainable development.

Ce este poluarea?

Unele activități desfășurate de om provoacă alterarea (deteriorarea) mediului înconjurător. Ambalajele din *hârtie, din metal și din plastic, sticlele, bidóanele și sacoșele de plastic*, precum și resturile menajere din gospodărie se numesc **deșeuri**.

Acumularea de cantități mari de deșeuri duce la **poluarea apei și a solului**.

Poluarea aerului se produce prin eliminarea de gaze, fum și praf.

Poluarea afectează viața plantelor, a animalelor și a oamenilor.

E bine să știm!

Reciclarea este procesul de transformare în ceva nou a lucrurilor care nu ne mai sunt de folos.

Reciclarea este una dintre metodele de a proteja planeta de poluare.

Reciclarea reduce cantitatea deșeurilor care ajung la gropile de gunoieri.

Ce materiale pot fi reciclate?

- **tuburile de carton** ale hârtiei igienice și ale roleurilor de bucătărie;
- **cutiile de carton;**
- **hârtia** – ziarele, revistele, scrisorile și anumite tipuri de hârtie de împachetat;
- **Peturile** – inclusiv sticlele de la băuturi, detergent de vase etc;
- **cutiile de la conserve;**
- **recipientele de sticlă;**
- **borcanele.**

Cum colectăm separat deșeurile?

Cele mai răspândite și valoroase materiale recuperate din gospodărie, pe care avem și obligația legală de a le colecta separat, sunt împărțite în **3 categorii principale:**

- **hârtie&carton;**
- **plastic&metal;**
- **sticlă.**

Majoritatea containerelor de colectare din România respectă un anumit **cod de culoare** pentru o identificare rapidă și ușoară. În mod obișnuit, recipientele sunt:

- **albastre** pentru **hârtie&carton;**
- **galbene** pentru **plastic&metal;**
- **verzi** pentru **sticlă**, deși nu există o reglementare la nivel național sau internațional.

HÂRTIE & CARTON:

- Se îndepărtează capsele și banda adezivă, folia de protecție, folia de plastic de la plicuri;
- Se pliază hârtia, cutiile, pentru a fi cât mai compacte;
- Se colectează hârtie lucioasă (pliante, promoționale), dar **NU** se colectează hârtia cerată (de patiserie) sau plastifiată (dacă încercați să rupeți – observați că nu se rupe ușor din cauza unei folii de plastic);
- **NU** se colectează paharele de cafea (sunt cerate și plastificate);
- **NU** se poate recicla hârtia contaminată cu lichide sau alte substanțe (ex: se colectează capacul de la cutia de pizza, dar nu și baza contaminată cu mâncare).

PLASTIC & METAL

- Se colectează: sticlele de plastic pentru apă și sucuri (PET), recipientele produselor cosmetice și detergenților, folii de plastic folosite ca ambalaje, dopuri metalice, cutii de metal și alte recipiente metalice, doze și ambalaje din aluminiu.
- Îndepărtați capacul/dopul sticlelor de plastic (PET).
- Clătiți puțin recipientele, dacă este cazul.
- Pentru a ocupa cât mai puțin spațiu, presăți recipientele.
- În coșurile galbene, alături de plastic și metal, se colectează și cutiile Tetra Pak (de carton, în care se comercializează sucuri sau lapte). Nu se colectează în coșurile pentru hârtie&carton, deoarece pot conține resturi de lichid, care pot contamina hârtia.

STICLA

- **Se colectează:** sticla albă, maro și verde, borcane și sticle fără capac, alte obiecte din sticlă.
- **NU se colectează:** vesela din porțelan și ceramică, oglinzile, becurile clasice, sticla de la lustru

Ce alte deșeuri putem colecta separat?

Ulei uzat (un singur litru de ulei alimentar uzat aruncat în natură poluează 1 milion de litri de apă);

Deșeuri electrice, electronice și electrocasnice (DEEE-uri) – reprezintă aproximativ 5-6% din deșeurile generate de gospodării;

Baterii și acumulatori (conțin metale grele foarte periculoase: mercur, plumb, cadmiu, nichel, litium, toate fiind cunoscute drept cancerigene);

Neoane, becuri economice și corpuri de iluminat (conțin urme de mercur și nu trebuie să ajungă în sol și în apă);

Telefoane mobile și accesorii;

Tonere de imprimantă;

Resturi alimentare compostabile.

- Descompunerea naturală a plasticului în mediul înconjurător necesită peste 500 de ani din cauza materialelor care îl alcătuiesc?
- Din 10 Pet-uri reciclate se poate fabrica un tricou sau un metru pătrat de covor, iar din 50 de Pet-uri se poate face un pulover?
- Producția de plastic utilizează 8% din producția de petrol a globului.
- Reciclarea plasticului reduce generarea de CO2 de 2.5 ori.
- La reciclarea unei tone de plastic se economisesc până la 800 tone de petrol brut.
- Aluminium este 100% reciclabil?
- În fiecare secundă se reciclează 630 de cutii de oțel?
- Un televizor poate funcționa trei ore încontinuu cu energia economisită prin reciclarea unei cutii de aluminium?
- O doză de aluminium se degradează în cca. 500 de ani.

Ambalajele din hartie carton sunt obținute din celuloză, reciclarea lor salvând milioane de copaci anual. Fibra celulozică se deteriorează după 4 cicluri de reciclare, deci prin colectare selectivă se poate introduce același material în circuitul economic de 4-5 ori! Ambalajul din carton utilizat pentru lapte și suc este un ambalaj compozit fabricat din hârtie-carton de cea mai bună calitate, conținând folii protectoare din aluminiu și material plastic. Luând în considerare calitatea excepțională a fibrei celulozice din care sunt fabricate aceste ambalaje, colectarea selectivă și reciclarea lor este deosebit de importantă.

La tipărirea unui cotidian de mare tiraj se folosesc 3000 metri cubi de lemn, adică 1500 de arbori cu o vârstă de 50 ani?

Este nevoie de un copac de 15 ani pentru a produce 700 de pungi de hârtie?

Fiecare tonă de hârtie reciclată salvează 17 copaci?

La reciclare se folosesc mai puțină energie și apă decât la fabricarea hârtiei din arbori?

1 tonă de hârtie reciclată = 27 kg de noxe mai puțin?

Sticla are nevoie de 1 milion de ani pentru a se descompune în bucățele mici?

Sticla poate fi reciclată la nesfârșit fără să își piardă din calitate?

Cioburile de sticlă constituie un material de înlocuire a materiilor prime?

Producerea unui borcan din sticlă reciclată se face cu mai puțin consum de energie?

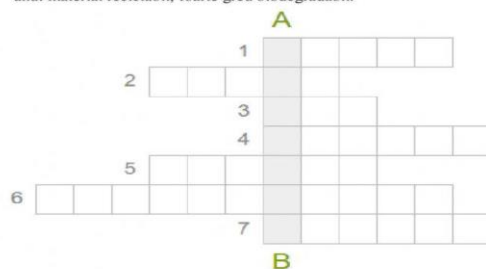
În fiecare lună oamenii aruncă suficiente sticle și borcane încât să umple un zgârie-nori? Toate acestea ar putea fi reciclate!

Data:

Nume și prenume:
Clasa:

FIȘĂ DE LUCRU -REBUS-

- ♦ La rezolvarea corectă a rebusului, veți obține pe diagonală A-B denumirea unui material reciclabil, foarte greu biodegradabil.

1. Sunt folosite pentru depozitarea alimentelor.
2. Material folosit pentru conserve.
3. Zeci de mii de persoane mor zilnic pe glob, din cauza lipsei ei.
4. Material cu care putem înlocui PET-urile.
5. Se obține din copaci.
6. Se impune pentru a salva planeta.
7. Cel ondulat se poate transforma în rumeguș, aschii de lemn sau alte produse din hârtie.

1

Autoevaluare

1. PUNGI
2. TABLA
3. APA
4. STICLA
5. HARTIA
6. ECONOMISIRE
7. CARTON

Calificative:
FOARTE BINE – 6/7 răspunsuri corecte
BINE – 4/5 răspunsuri corecte
SUFICIENT – 2/3 răspunsuri corecte

Bibliografie

- Pițilă Tudora, Mihăilescu Cleopatra, Radu Dumitra, Radu Mihaela Ada, *Științe ale naturii, Manual pentru clasa a III-a*, București, Editura Aramis, 2021
- <https://www.manuale.edu.ro/>
- <http://noiliceenii.ro/istoria-protectiei-mediului/>
- <https://marathonepr.ro/blog/cum-reciclam-corect/>
- <https://hartareciclarii.ro/homepage/main-stories/cum-colectam-separat/>

CUM EVALUĂM CU LEARNINGAPPS LA MODULUL ADMINISTRAREA FIRMEI?

Prof. dr. Popa Victoria, Colegiul Economic „Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia

În contextul digitalizării educației, predarea-învățarea-evaluarea de înaltă calitate la disciplinele economice necesită abordări strategice în vederea obținerii unor performanțe educaționale pentru dezvoltarea durabilă a României în context european.

Integrarea aplicației LearningApps.org în scenariul didactic la modulul Administrarea firmei sprijină procesul de evaluare prin metode interactive. Elevii o găsesc foarte atractivă, aceștia pot executa sarcinile singuri sau în competiție cu alți colegi.

Pentru început se realizează un cont pe www.learningapps.org.

Fiind o platformă gratuită, în contul nostru putem realiza câte resurse dorim. Dând click pe opțiunea din bară Alcătuiește exercițiu putem crea teste, fișe de lucru, diverse exerciții precum: Quiz cu alegere multiplă; Quiz cu introducere; Cuvinte încrucișate; Jocul Milionarii; Marchează în text; Completează tabel; Grilă ordonare; Joc-Perechi (Perechi imagini); Joc-Perechi(Text/Imagine); Ordonare cu hartă; Ordonare grupe; Ordonare pe imagini; Ordonează perechi; Puzzle – Grupe; Tabel ordonare; Rebus; Text spații goale; Completează tabel etc.

Se alege un template și se trece apoi la crearea exercițiului.

Întrebare: ☐ A Acea activitate a managementului resurselor umane care constă în alegerea, potrivit anumitor criterii, a celui mai competitiv sau mai potrivit candidat pentru ocuparea unui anumit post este.

Notificare:

Răspuns: ☐ A recrutarea internă

☐ Corect?

Notificare:

Răspuns: ☐ A selecția personalului

☒ Corect?

Notificare:

Răspuns: ☐ A promovarea

☐ Corect?

Notificare:

[+ Adaugă altă opțiune de răspuns](#)

La final se dă click pe butonul Lansează și previzualizează pentru a vedea cum arată exercițiul.

Feedback
Introduceți un text care este vizibil atunci când soluția este corectă.

Asistență
Prezentați modalități de rezolvare care pot fi redate de utilizator printr-un simbol mic al exercițiului în colțul stânga sus. Dacă nu e nevoie, lăsați spațiul pur și simplu gol.

[▶ Lansează și previzualizează](#)

Dacă exercițiul arată așa cum am dorit, se dă click pe butonul Salvează exercițiu care deja va apărea în dosarul Exercițiile mele.

Asistență

Prezentați modalități de rezolvare care pot fi redate de utilizator printr-un simbol mic al exercițiului în colțul stânga sus. Dacă nu e nevoie, lăsați spațiul pur și simplu gol.

[▶ Salvează exercițiu](#)

Se distribuie elevilor cu ajutorul linkului care este pus sub exercițiu spre rezolvare. singură variantă de răspuns.

[Alcătuiește exerciții asemănătoare](#) [Exercițiul privat](#) [Exercițiul public](#) [Prelucrează exercițiu](#)

Despre acest exercițiu
Apreciați acest exercițiu: (0)
Introdus de: victoria popa
Categorie: Tehnologie

Unește și trimite exercițiu
Link: <https://learningapps.org/view28101597>
Încorporează cod/embed code: <https://learningapps.org/watch?app=28101597>
Partajează: <https://learningapps.org/28101597>

Semnalează o problemă

[QR-Code](#)

LearningApps este ușor de gestionat, cu interfață în limba română. Profesorul poate urmări activitatea fiecărui elev: exercițiile rezolvate și cele create.

Permite un management al clasei mai eficient – de la înregistrarea elevilor care poate fi făcută de către profesor, până la statistica activităților desfășurate în această clasă.

Utilizarea acestei platforme gratuite în scopul evaluării online a elevilor este deosebit de eficientă. Se pot include toate tipurile uzuale de itemi, se pot verifica în amănunt cunoștințele elevilor, testele se corectează automat. LearningApps este foarte apreciată și de elevi deoarece aceștia primesc imediat nota după rezolvarea exercițiului, fișei de lucru, a testului având posibilitatea să vadă răspunsurile corecte și cele greșite.

Educația asistată de software are un efect motivant pentru elevi din toate privințele, se economisește timp și hârtie.

BIBLIOGRAFIE

1. Lefter, V., Manolescu, A., Managementul resurselor umane, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1995
 2. Manolescu, A., Managementul resurselor umane, Editura Economică, București, 2003
- ***Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, **Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic**, Standard de pregătire profesională, calificarea profesională Tehnician în activități economice, nivel 4, domeniul de pregătire profesională Economic, Anexa 4 la OMENCS nr. 4121 din 13.06.2016
- ***Ministerul Educației Naționale, **Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic**, Curriculum pentru clasa a XI -a, ciclul superior al liceului – filiera tehnologică, calificarea profesională Tehnician în activități economice, domeniul de pregătire profesională Economic, Anexa nr. 1 la OMEN 3501 din 29.03.2018
- ***www.learningapps.org.